

KŪGUŪRĪRIO KWA JOHANA

Ūhoru wa Kwambĩrĩria

¹ Ūyũ nĩguo ũguŭrio wa Jesũ Kristũ, ũrĩa Ngai aamũguŭrĩrie nĩguo onie ndungata ciake maũndũ marĩa makiriĩ gwĩkĩka o ica ikuhĩ. Aamenyithanirie ũhoru ũcio na ũndũ wa gũtũma mũraika wake kũrĩ ndungata yake Johana, ² ũrĩa nake wacookire kumbũra ũhoru ũrĩa wothe oonire, naguo nĩ ũhoru wa kiugo kĩa Ngai na ũira wa Jesũ Kristũ. ³ Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa ũthomaga ciugo cia ũrathi ũyũ, na kũrathimwo nĩ andũ arĩa maiguaga ũhoru ũyũ na makaiga ngoro-inĩ ciao ũhoru ũrĩa wandĩkitwo ũrathi-inĩ ũyũ, tondũ ihinda nĩrikuhĩrĩrie.

Ngeithi na Rwĩmbo rwa Kũgooca Ngai

⁴ Nĩ nĩ Johana,

Ndĩratũmĩra makanitha marĩa mũgwanja marĩ kũu bũrũri wa Asia* ũhoru ũyũ:

Atĩrĩrĩ, wega na thayũ irogĩa na inyuĩ kuuma kũrĩ ũrĩa ũrĩ ho, na nowe warĩ ho, na nowe ũgooka, na kuuma kũrĩ maroho mũgwanja marĩa maikaraga mbere ya gĩtĩ gĩake kĩa ũnene, ⁵ o na kuuma kũrĩ Jesũ Kristũ, mũira ũrĩa

---

* **1:4** Makanitha macio mũgwanja maikarĩte gĩthiũrũrĩ, na maaraihanĩrĩrie ta kilomita 80.

mwĩhokeku, o we irigithathi rĩa arĩa akuũ, na mwathi wa athamaki a thĩ.

Kūrĩ ũcio ũtwendete, na agatuohorithia kuma mehia-inĩ maitũ na ũndũ wa thakame yake, ⁶ na agatũtua andũ a ũthamaki na athĩnjĩri-Ngai, nĩguo tũtungatage Ngai na Ithe wake:† ũgooci na wathani irogĩa kūrĩ we tene na tene! Amenĩ.

⁷ Atĩrĩrĩ, nĩ gũũka arooka na matu, na gũtirĩ riitho rĩtakamuona, o na andũ arĩa maamũtheecire nĩmakamuona; nao andũ othe a thĩ nĩmagacakaya nĩ ũndũ wake.

Ūguo nĩguo gũgaatuĩka! Amenĩ.

⁸ Mwathani Ngai ekuuga atĩrĩ, “Nĩ niĩ Alifa o na Omega,‡ ũrĩa ũrĩ ho, na nowe warĩ ho, na nowe ũgooka, o we Mwene-Hinya-Wothe.”

Mũndũ Ũhaana ta Mũrũ wa Mũndũ

⁹ Niĩ, Johana, mũrũ wa ithe wanyu, na mũgwatanĩri na inyuĩ thĩinĩ wa mĩnyamaro, na ũthamaki, na gũkirĩrĩria tũmĩrĩirie, o iria irĩ ciitũ thĩinĩ wa Jesũ, ndaarĩ gĩcigĩrĩra-inĩ kĩa iria kĩrĩa gĩtagwo Patimo tondũ wa Ũhoro wa Ngai na ũira wa Jesũ. ¹⁰ Na rĩrĩ, ndaarĩ thĩinĩ wa Roho Mũthenya wa Mwathani,§ na niĩ ngĩigua mũgambo mũnene thuutha wakwa

† **1:6** Tene andũ a Isiraeli nĩo maarĩ athĩnjĩri-Ngai; rĩu andũ a Kanitha wa Kĩrĩkanĩro kĩrĩa Kierũ nĩo athĩnjĩri-Ngai. ‡ **1:8** Alifa na Omega nĩ ndemwa cia Kĩyunani; Alifa nĩyo ya mbere, na Omega nĩyo ya kũrigĩrĩria. § **1:10** Mũthenya wa Mwathani warĩ mũthenya wa mbere wa kiumia; wetirwo Mũthenya wa Mwathani tondũ nĩguo Jesũ aariũkire.

warĩ ta wa karumbeta, ¹¹ ũkiuga atĩrĩ, “Andĩka ũrĩa ũkuona ibuku-inĩ rĩa gĩkũnjo, na ũcooke ũtũmĩre makanitha marĩa mũgwanja: nĩmo kanitha wa Efeso, na wa Simurina, na wa Perigamo, na wa Thuatira, na wa Saride, na wa Filadelifia, na wa Laodikia.”

¹² Na niĩ ngĩhũgũra nĩguo nyone mũgambo ũcio wanjaragĩria. Na hĩndĩ irĩa ndehũgũrire, ngĩona mĩtĩ mũgwanja ya thahabu ya kũigĩrĩa matawa, ¹³ na gatagatĩ ka mĩtĩ iyo nĩ haarĩ na mũndũ “wahaanaga ta mũrũ wa mũndũ,” wehumbĩte nguo yamũkinyĩte o nyarĩrĩ, na akeoha mũcibi wa thahabu gĩthũri. ¹⁴ Naguo mũtwe wake na njuĩrĩ yake ciarĩ njerũ cua ta guoya wa ng’onde, cierũhĩte o ta ira, namo maitho make maahaanaga ta nĩnĩmbĩ cia mwaki. ¹⁵ Namo magũrũ make maahaanaga ta gĩcango gĩgũkenga kĩrĩ mwaki-inĩ wa aturi, naguo mũgambo wake watariĩ ta mũrurumo wa maaĩ maingĩ. ¹⁶ Guoko-inĩ gwake kwa ũrĩo aanyi-itĩte njata mũgwanja, na kuuma kanua-inĩ gake hakoima rũhiũ rwa njora rũũgĩ mĩena yeerĩ.* Naguo ũthiũ wake watariĩ ta riũa rĩrĩa rĩarĩte mũno.

¹⁷ Rĩrĩa ndaamuonire ngĩgwa magũrũ-inĩ make ta mũndũ mũkuũ. Nake akĩnjigĩrĩa guoko gwake kwa ũrĩo, akĩnjĩra atĩrĩ, “Tiga gwĩtigĩra. Nĩ niĩ wa Mbere, na ni niĩ wa Kũrigĩrĩa. ¹⁸ Nĩ niĩ Ūrĩa-ũrĩ-Muoyo; nĩndakuĩte, na rĩu ngũtũũra muoyo nginya tene na tene! Na nĩ niĩ ndĩ na cabi cia gĩkuũ na Kwa Ngoma.

* **1:16** Rũhiũ rwa njora rũnoore mĩena yeerĩ ruonanagia gũtuĩrwo ciira.

19 “Nĩ ũndũ ũcio, andĩka maũndũ marĩa wona, marĩa marĩ kuo rĩu na marĩa magooka thuutha-inĩ. 20 Nayo hito ya njata icio mūgwanja wonire guoko-inĩ gwakwa kwa ũrĩo, na ya mĩtĩ ĩyo mūgwanja ya thahabu ya kūigĩrĩra matawa nĩ ĩno: Njata icio mūgwanja nĩ araiika a makanitha marĩa mūgwanja, nayo mĩtĩ ĩyo mūgwanja ya kūigĩrĩra matawa nĩ makanitha macio mūgwanja.

2

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Efeso

1 “Kũrĩ mũraika wa Kanitha wa Efeso, mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũrĩa ũnyitĩte njata icio mūgwanja na guoko gwake kwa ũrĩo, ũrĩa ũthiagĩra mĩtĩ-inĩ ĩyo mūgwanja ya thahabu ya kūigĩrĩra matawa. 2 Nĩnjũũĩ ciiko ciaku, o na wĩra waku mũritũ, o na ũkirĩrĩria waku. Nĩnjũũĩ atĩ ndũngĩkirĩrĩria andũ arĩa aaganu, na atĩ andũ arĩa moigaga nĩ atũmwo no ti atũmwo nĩwamageririe, na ũkĩmenya atĩ nĩ a maheeni. 3 Nĩũkirĩrĩrie na ũkomĩrĩria mathĩina nĩ ũndũ wa rĩitwa rĩakwa, na ndũrĩ wanoga.

4 No rĩrĩ, ũndũ ũrĩa ngũgũcuukĩra nĩ atĩrĩ: Nĩwatigire gũikara na wendani ũrĩa warĩ nago mbere. 5 Ririkana kũrĩa uumĩte ũkagũa! Wĩrire ũcooke wĩke maũndũ marĩa wekaga mbere. Waga kwĩrira, nĩngũũka kũrĩ we na njeherie mũtĩ waku wa kūigĩrĩra tawa kuuma handũ hagu. 6 No rĩrĩ, ũrĩ na ũndũ

ũmwe mwega: Wee nũthũire ciiko cia andũ arĩa metagwo Anikolai,* iria o na nĩ thũire.

⁷ Ūrĩa ūrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩigue ūrĩa Roho areera makanitha. Ūrĩa wa gũtoorania-rĩ, nĩngamwĩtikĩria kũrĩa maciaro ma mũtĩ wa muoyo, ūrĩa ūrĩ mũgũnda-inĩ wa Ngai wa gĩkeno.

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Simurina

⁸ “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Simurina,† mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ūrĩa wa Mbere na nowe wa Kũrĩkĩrĩria, ūrĩa wakuire na agĩcooka akĩriũka. ⁹ Nĩnjũũĩ mĩnyamaro yaku na ūthĩĩni waku, no ūrĩ gĩtonga! Nĩnjũũĩ ūrĩa ūrumagwo nĩ arĩa moigaga atĩ nĩ Ayahudi no ti Ayahudi, no nĩ thunagogi ya Shaitani. ¹⁰ Ndũkae gwĩtigĩra maũndũ marĩa ũkiriĩ gũthĩĩnio namo. Ngũmwĩra atĩrĩ, mũcukani nĩarĩikia amwe anyu njeera nĩguo amũgerie, na mũnyamario handũ ha mĩthenya ikũmi. Wee ikaraga ūrĩ mwĩhokeku, o nginya gũkua, na nĩngũkũhe thũmbĩ ya muoyo.

¹¹ Ūrĩa ūrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩigue ūrĩa Roho areera makanitha. Ūrĩa wa gũtoorania-rĩ, ndakahutio o na hanini nĩ gĩkuũ kĩrĩa gĩa keerĩ.

---

* **2:6** Anikolai maarĩ andũ a kanitha, no nĩmahooyaga mĩhianano na makahũura ũmaraya. † **2:8** Simurina rĩarĩ itũura rĩeiguĩte na ithaka mũno rĩa Asia, na rĩarĩ thiritũ na Roma. Rĩarĩ na Ayahudi angĩ matendete Akristiano o na hanini.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Perigamo

12 “Kūrī mūraika wa kanitha wa Perigamo mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa ūrī na rūhiū rūūgī mīena yeerī. ¹³ Atīrīrī, nīnjūūī kūrīa ūtūūraga, o kūu Shaitani arī na gītī kīa ūnene. No ūtūūrīte ūrī o mwīhokeku harī nīī. Wee ndūigana gūkaana wītīkio ūrīa warī nago thīinī wakwa, o na matukū-inī ma Antipa, mūra wakwa mwīhokeku, ūrīa woragīrwo itūūra-inī rīanyu inene, o kūu Shaitani atūūraga.

¹⁴ No rīrī, ndī na maūndū matarī maingī ngūgūcuukīra: atīrī, ūrī na andū kūu marūmītie ūrutani wa Balamu, ūrīa warutire Balaki kūheenereria andū a Isiraēli mehie na ūndū wa kūrīa irio irutīrwo mīhianano, o na mahūūrage ūmaraya. † ¹⁵ O na ningī no ūrī na andū amwe marūmītie ūrutani wa andū arīa metagwo Anikolai. ¹⁶ Nī ūndū ūcio, kūrīre! Waga gwīka ūguo, nīngūūka kūrī we ica ikuhī, hūūrane nao na rūhiū rūrū rūrī kanua gakwa.

¹⁷ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīigue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa ūgaatorania-rī, nīngamūhe mana mamwe marīa mahithe. O na ningī nīngamūhe ihiga rīerū rīandīkitwo rītwa rīerū, na gūtārī ūngī ūrīūī o tiga ūcio ūkaamūkīra ihiga rīu.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Thuatira

---

† **2:14** Balamu nīwe wataarire andū-a-nja a Midiani makīhītithia andū a Isiraēli na ūmaraya na kūrīa irio irī thaahu.

18 “Kūrī mūraika wa kanitha wa Thuatira, §
mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia Mūrū wa Ngai, ūrīa ūrī
na maitho matariī ta rūrīrīmbī rwa mwaki,
na magūrū make matariī ta gīcango kīrīa
gīkumuthe gīgathera. ¹⁹ Nīnjūūī ciiko ciaku,
na ngamenya wendani waku, na wītīkio waku,
na ūtungata waku, na ūkirīrīria waku, o
na ngamenya atī ciiko ciaku cia kūrīgīrīria
nīikīrīte iria cia mbere.

²⁰ No rīrī, ūndū ngūgūcuukīra no atīrī,
atī nīūkirīrīrie mūdū-wa-nja ūcio wītagwo
Jezebeli, ūcio wītuaga mūnabii.* Nī ūndū
wa ūrutani wake, nīahītithagia ndungata
ciakwa ihūūrage ūmaraya, na irīage irio iria
irutīirwo mīhianano. ²¹ Nīndīmūheete ihinda
rīa kwīrira ūmaraya ūcio wake, no nīaregete.
²² Nī ūndū ūcio ngūmūikia gītanda-inī kīa
mīnyamaro, na ndūme arīa matharagia nake
manyamare mūno, tīga no meririre matigane
na mīthīire yake. ²³ Nīngooraga ciana ciake.†
Namo makanitha mothe nīmakamenya atī
nī nī thuthuuragia ngoro na meciiria, na
nīngarīha o mūdū wanyu kūrīngana na ciiko
ciake. ²⁴ Na rīu inyuī arīa mūrī kūu Thuatira,
o inyuī mūtārūmītīe ūrutani wake, na mūtārī
mwamenya maūdū marīa marikīru ma hito

---

§ 2:18 Thuatira rīarī itūūra inene rīa kambī cia thigari cia
mbaara. * 2:20 Rīitwa “Jezebeli” haha rīhūthīrītwo kuonania
ūhoro wa mūdū-wa-nja warī mwaganu mūno kanitha-inī
ūcio. † 2:23 “Ciana ciake” nī andū arīa othe maarūmagīrīra
morutani ma Jezebeli ma ūmaraya na kūrīa irio iria ciarutagīrwo
mīhianano.

cia Shaitani,‡ ta ũguo andũ acio moigaga, inyuĩ ngũmwĩra atĩrĩ (no ndirĩ na mūrigo ũngĩ ngũmũigĩrĩra): ²⁵ Ikaragai mūrũmĩtie O maũndũ marĩa mūrĩ namo o nginya rĩrĩa ngooka.

²⁶ Nake ũrĩa ũgaatoorania na ahingagie wendi wakwa nginya mũthia-rĩ, nĩngamũhe wathani aathage ndūrĩrĩ:

²⁷ ‘Nake nĩagaciathaga na rũthanju rwa kīgera; agaacimemenda o ta ũrĩa nyũngũ ya rĩũmba ĩmemendagwo,’

o ta ũrĩa nĩ heatwo wathani uumĩte kūrĩ Baba.

²⁸ Na ningĩ nĩngamũhe njata ĩrĩa ya rũciinĩ.

²⁹ Ũrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩigwe ũrĩa Roho areera makanitha.

3

Ndũmĩrĩ kūrĩ Kanitha wa Saride

¹ “Kūrĩ mūraika wa kanitha wa Saride,* mwandĩkire atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũrĩa ũrĩ na maroho mũgwanja ma Ngai, o na njata mũgwanja. Atĩrĩrĩ, nĩnjũũĩ ciĩko ciaku; nĩmenyete atĩ nĩũrĩ ngumo ya gũkorwo ũrĩ muoyo, no ũrĩ mũkuũ. ² Arahũka! Īkĩra hinya maũndũ marĩa matigaire na marendā gũkua, nĩgũkorwo ndionete ciĩko ciaku irĩ nginyanĩru maitho-inĩ ma Ngai wakwa. ³ Nĩ ũndũ

‡ **2:24** Morutani marĩa mataarĩ ma ma moigaga atĩ nĩguo mũndũ ahote gũtooria Shaitani no nginya ambe arikĩre biũ maũndũ-inĩ make. * **3:1** Saride rĩarĩ itũũra inene rĩa Ũthamaki wa Lidia; rĩarĩ ngumo nĩ ũndũ wa ũtonga warĩo.

ũcio, ririkana maũndũ marĩa wamũkĩrĩte na ũkamaigua; maathĩkĩre na wĩrire. No ũngĩrega kwarahũka-rĩ, nĩngooka ta mũici, na ndũkamenya ihinda rĩrĩa ngaagũkorerera.

⁴ No rĩrĩ, nĩ ũrĩ andũ matarĩ aingĩ kũu Saride arĩa matekĩrĩte nguo ciao gĩko. Nĩmagatwaranaga na nĩ mehubĩte nguo njerũ, nĩgũkorwo nĩmagĩrĩre. ⁵ Mũndũ ũrĩa ũgatoorania-rĩ, nĩakahumbwo nguo njerũ tao. Ndirĩ hĩndĩ ngaatharia rĩitwa rĩake kuuma ibuku-inĩ rĩa muoyo, no nĩngoimbũra rĩitwa rĩake mbere ya Baba, na araike aake. ⁶ ũrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩigie ũrĩa Roho areera makanitha.

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Filadelifia

⁷ “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Filadelifia,† mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũrĩa mũtheru na wa ma, ũrĩa ũnyitĩte cabi ya Daudi. Kũrĩa ahingũra gũtirĩ mũndũ ũngĩhinga, na kũrĩa ahinga gũtirĩ mũndũ ũngĩhingũra. ⁸ Nĩnjũũĩ ciĩko ciaku. Atĩrĩrĩ, nĩnjĩkĩrĩte mũrango mũhingũre mbere yaku, ũrĩa ũtarĩ mũndũ ũngĩhota kũũhinga. Nĩnjũũĩ atĩ hinya ũrĩa ũrĩ nguo nĩ mũnini, no nĩũrũmĩtie kiugo gĩakwa, na ndũigana gũkaana rĩitwa rĩakwa. ⁹ Nĩngatũma andũ arĩa a thunagogi ya Shai-tani, arĩa moigaga atĩ nĩ Ayahudi o na gũtuĩka tio, no nĩkũheenania maheenanagera, ndũme moke mainamĩrĩre mbere ya magũrũ maku,

† 3:7 Rĩitwa Filadelifia nĩ kuuga “Itũũra rĩa Wendo.”

na moimbũre atĩ nĩngwendete. ¹⁰ Na tondũ nawe nĩtũtũrĩte ũrũmĩtie rĩathani rĩakwa rĩa gũikara ũmĩrĩrie-rĩ, o na nĩ nĩngagũikaria ihinda rĩa kũgerio rĩrĩa rĩgooka mabũrũri mothe kũgeria arĩa matũũraga gũkũ thĩ.

¹¹ Ngũũka o narua. Rũmia kĩrĩa ũrĩ nakĩo, nĩgeetha gũtikagĩe mũndũ ũkuoya thũmbĩ yaku. ¹² Ũrĩa ũgaatoorania-rĩ,

nĩngamũtua gĩtugĩ thĩinĩ wa hekarũ ya Ngai wakwa. Ndarĩ hĩndĩ ĩngĩ agacooka kuuma kuo. Nĩngamwandĩka rĩitwa rĩa Ngai wakwa o na rĩitwa rĩa itũũra inene rĩa Ngai wakwa, nĩrĩo Jerusalemu ĩrĩa njerũ, rĩrĩa rĩraikũrũka kuuma igũrũ kũrĩ Ngai wakwa; o na ningĩ ndĩmwandĩke rĩitwa rĩakwa rĩerũ.

¹³ Ũrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩgue ũrĩa Roho areera makanitha.

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Laodikia

¹⁴ “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Laodikia,‡ mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũcio Ameni, mũira ũrĩa mwĩhokeku na wa ma, o we mwathi wa ciũmbe cia Ngai. ¹⁵ Nĩnjũũĩ ciĩko ciaku, ngamenya atĩ wee ndũrĩ mũhoru na ndũrĩ mũhiũ. Kũngĩrĩ wega korwo waheha kana ũhiũhe! ¹⁶ No tondũ ũrĩ mũraru, ũkaaga kũhiũha na ũkaaga kũhora-rĩ, ngirie gũgũtua thĩ uume kanua gakwa. ¹⁷ Wee ugaga atĩrĩ, ‘Nĩ ndĩ gĩtonga, ngagĩa na indo nyingĩ, na

‡ **3:14** Laodikia nĩ itũũra rĩoĩkaine mũno nĩ ũndũ wa ũhoru wa bengi, na thukuru cia gũthomera ũrigitani, na ũhoru wa gũtuma nguo.

ndirĩ kĩndũ njagĩte.’ No wee ndũũ atĩ ũrĩ mũnyamarĩki, na ũrĩ wa kũiguĩrwo tha, na ũrĩ mũthĩĩni, na ũrĩ mũtumumu, o na ũrĩ njaga. ¹⁸ Ngũgũtaara atĩ ũgũre thahabu ĩrĩa therie na mwaki kuuma kũrĩ nĩ, nĩgeetha ũtonge, na ningĩ ũgũre nguo cia rangi mwerũ cia kwĩhumba, nĩguo ũhumbĩre thoni cia njaga yaku, na ũgũre ndawa wĩhake maito maku, nĩguo ũhote kuona.

¹⁹ Arĩa nyendete nĩndĩmarũithagia na ngamaherithia. Nĩ ũndũ ũcio gĩa na kĩyo, na wĩrire. ²⁰ Atĩrĩrĩ, ndũgamĩte mũrango-inĩ ngĩũringaringa. Mũndũ o wothe angĩgua mũgambo wakwa, na ahingũre mũrango, nĩngũtoonya thĩinĩ ndĩĩanĩre irio nake, nake arĩĩanĩre na nĩ.

²¹ Ũrĩa ũgaatorania-rĩ, nĩngamwĩtĩkĩria aikare hamwe na nĩ gĩtĩ-inĩ gĩakwa kĩa ũnene, o ta ũrĩa nĩ ndatooranirie na ngĩkaranĩra hamwe na Baba gĩtĩ-inĩ gĩake kĩa ũnene. ²² Ũrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩgue ũrĩa Roho areera makanitha.”

4

Gĩtĩ kĩa ũnene kũu Igũrũ

¹ Thuutha wa maũndũ macio ngĩrora, na rĩrĩ, hau mbere yakwa haarĩ na mũrango warĩ mũhingũre kũu igũrũ. Naguo mũgambo ũrĩa ndaiguĩte mbere ĩyo ũkĩnjarĩria, ũrĩa wagambaga ta coro, ũkiuga atĩrĩ, “Ambata, ũũke haha, na nĩngũkuonia maũndũ marĩa arĩ o nginya mageekĩka thuutha wa maũndũ maya.”

² O rĩmwe ngĩkorwo ndĩ thĩinĩ wa Roho, na

rīrī, hau mbere yakwa harī na gītī kīa ūnene kūu igūrū, na nī harī na mūdū wagīkarīire. ³ Nake ūcio wagīkarīire onekaga atariī ta ihiga rīa mūthemba wa njathibi na wakiki. Naguo mūkūnga-mbura ūrīa wonekaga ūhaana ta kahiga karīa getagwo thumarati, nīguo warigiicīirie gītī kīu kīa ūnene.* ⁴ Nakīo gītī kīu kīa ūnene nīkīarigiicīirio nī itī ingī cia ūnene mīrongo iirī na inya, nacio ciaikarīirwo nī athuuri mīrongo iirī na ana. Athuuri acio meehumbīte nguo njerū na magekīra thūmbī cia thahabu mītwe. ⁵ Hau gītī-inī kīu kīa ūnene nīhoimaga heni, na ngwa, na marurumī. Mbere ya gītī kīu kīa ūnene haarī matawa mūgwanja maakanaga. Matawa macio nīmo maroho marīa mūgwanja ma Ngai. ⁶ Ningī hau mbere ya gītī kīu kīa ūnene nī haarī kīndū kīahaanaga ta iria rīa gīcicio, narīo rīarī ikembu mūno, rīkahaana o ta gīcicio.

Ningī hau gatagatī, gūthiūrūrūkīria gītī kīu kīa ūnene, haarī na ciūmbe inya irī muoyo, nacio ciaiyūrītwo nī maitho mwena wa mbere, na wa na thuutha. ⁷ Nakīo kīūmbe kīa mbere kīahaanaga ta mūrūūthi, na gīa keerī kīahaanaga ta ndegwa, na gīa gatatū kīarī na ūthiū watariī ta wa mūdū, nakīo gīa kana gīatariī ta nderi ikīrera. ⁸ O kīūmbe kīmwe gīa ciūmbe icio inya irī muoyo kīarī na mathagu matandatū, nakīo kīaiyūrītwo nī maitho mwīrī wothe o nginya rungu rwa mathagu ma kīo.

---

* **4:3** Tondū gūtīrī mūdū ūngīona Ngai nī ūndū wa ūtheri ūrīa ūmūrigiicīirie, akīragwo akengaga o ta tūhiga tūu twa goru.

Mūthenya na ūtukū itiatigithagīria kuuga atīrī:
 “Mwathani Ngai, Mwene-Hinya-Wothe nīwe
 mūtheru,
 īī nīwe mūtheru, ti-itherū nīwe mūtheru,
 o we ūrīa warī ho, na nowe ūrī ho, na nowe
 ūgooka.”

⁹ Rīrīa rīothe ciūmbe icio irī muoyo ikūgocooa,
 na igekīrīra, na igacookeria ngaatho ūcio
 ūikarīire gītī kīa ūnene, o ūcio ūtūūrāga tene
 na tene-rī, ¹⁰ nao athuuri acio mīrongo īirī na
 ana megūithagia thī mbere ya ūcio ūikarīire gītī
 kīa ūnene, na makahooya ūcio ūtūūrāga muoyo
 tene na tene. Maigaga thūmbī ciao mbere ya gītī
 kīu kīa ūnene, makoiga atīrī:

¹¹ “Wee Mwathani na Ngai witū-rī, nīwagīrīire
 kūgocagwo, na gūtīio, na kūgīa na ūhoti,
 nīgūkorwo nīwe wombire indo ciothe,
 nacio ciombirwo na ūndū wa kwenda
 gwaku,
 na ikīgīa na muoyo.”

5

Ibuku rīa Gīkūnjo, na Gatūrūme

¹ Ningī ngīona ibuku rīa gīkūnjo rīrī guoko-
 inī kwa ūrīo kwa ūrīa waikarīire gītī kīa
 ūnene rīandīkītwo mīena yeerī, na rīahingītwo
 na gūcinīrīrwo na tūtembe mūgwanja twa
 mūhūra. ² Ngīcooka ngīona mūraika warī na
 hinya mūno akīanīrīra na mūgambo mūnene
 akooria atīrī, “Nūū mwagīrīru kūmethūra
 tūtembe tūtū twa mūhūra, na ahingūre ibuku
 rīrī rīa gīkūnjo?” ³ No gūtīarī mūdū o na
 ūmwe kūu igūrū, kana gūkū thī, o na kana

rungu rwa thĩ ũngĩahotire kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo o na kana arīrore thīinĩ. ⁴ Na nī ngīrīra mũno tondũ gūtione kire mũndũ o na ũmwe mwa gīrīru wa kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo kana arīrore thīinĩ. ⁵ Hīndĩ ĩyo ũmwe wa athuuri acio akīnjīra atīrī, “Tiga kūrīra! Atīrīrī, Mūrũthi ũrīa wa mũhīrīga wa Juda, Thuuna ĩrīa ya Daudi-rī, nīatooranītie. We arī na ũhoti wa kūhingūra ibuku rīu rīa gīkūnjo, na amethũre tũtembe tũu mũgwanja twarĩo.”

⁶ Ningĩ ngĩona Gatūrũme arũgamĩte gata-gatĩ ga gītĩ kĩa ũnene, nako kahaanaga ta gathĩnjĩtwo, gathiūrũrũkĩirio nĩ ciũmbe iria inya irĩ muoyo, na athuuri acio. Kaarĩ na hĩa mũgwanja na maitho mũgwanja, na nĩmo maroho mũgwanja ma Ngai marĩa matũmĩtwo mathiige thĩ yothe. ⁷ Nake ũcio Gatūrũme agĩthĩ akĩoya ibuku rīu rīa gīkūnjo kuuma guoko-inĩ kwa ũrĩo kwa ũcio waikarĩire gītĩ kĩa ũnene. ⁸ Na aarĩkia kūrĩoya-rī, ciũmbe iria inya irĩ muoyo, na athuuri arĩa mĩrongo ĩrĩ na ana makĩgũithia thĩ mbere ya Gatūrũme. O ũmwe aarĩ na kīnanda kĩa mũgeeto na maanyiitĩte mbakũri cia thahabu ciyũrĩte ũbumba, na nĩguo mahooya ma andũ arĩa aamũre. ⁹ Nao nĩmainire rwĩmbo rwerũ, makiuga atīrī:

“Wee nĩwe mwa gīrīru wa kuoya ibuku rīu rīa gīkūnjo,
     na kũmethũra tũtembe tũu twarĩo,
 tondũ wee nĩworagirwo,
     ũkĩgũrīra Ngai andũ na thakame yaku ku-
     uma mũhīrīga yothe,

na thiomī ciothe, na andũ othe, o na ndũrĩrĩ ciothe.

¹⁰ Wee nĩũmatuĩte andũ a ũthamaki na athĩnjĩri-Ngai a gũtungatagĩra Ngai witũ, nao magaaathamaka gũkũ thĩ.”

¹¹ Ningĩ ngĩrora, na nĩ ngĩigua mũgambo wa araika aingĩ, mũigana wao warĩ ngiri na ngiri, na ngiri ikũmi maita ngiri ikũmi. Nao maathiũrũrũkĩirie gĩtĩ kĩa ũnene, na ciũmbe iria irĩ muoyo, na athuuri acio. ¹² Nao mainaga na mũgambo mũnene, makoiga atĩrĩ:

“Kwagĩrĩra nĩ Gatũrũme, karĩa kooragirwo, nĩguo kagĩe na ũhoti, na ũtonga, na ũũgĩ, na hinya, na gĩtĩo, na riiri, o na ũgooci!”

¹³ Ngĩcooka ngĩigua ciũmbe ciothe irĩ kũu igũrũ, na iria irĩ thĩ, na iria irĩ rungu rwa thĩ, na iria irĩ iria-inĩ, o na indo ciothe iria irĩ thĩinĩ wacio, ikĩina atĩrĩ:

“Ūgooci, na gĩtĩo, na riiri, na ũhoti, irogĩa kũrĩ ũrĩa ũikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene, na kũrĩ Gatũrũme, nginya tene na tene!”

¹⁴ Nacio ciũmbe iria inya irĩ muoyo ikiuga atĩrĩ, “Ameni”, nao athuuri acio makĩgũithia thĩ, makĩhooya.

6

Tũtembe twa Mũhũra

¹ Ningĩ nĩndonire ũcio Gatũrũme akĩmethũra gatembe ka mbere ga tũtembe tũrĩa mũgwanja twa mũhũra. Ngĩcooka ngĩigua kĩũmbe kĩmwe gĩa ciũmbe iria inya irĩ muoyo gĩkiuga na mũgambo wagambaga ta marurumĩ atĩrĩ,

“Ūka!” ² Na niĩ ngĩrora, ngĩona mbarathi njerũ* hau mbere yakwa! Ūrĩa wamĩhaicĩte aanyiitĩte ūta, nake akĩheo thũmbĩ, akiumĩra atariĩ ta mũtoorania werekeire o gũtoorania.

³ Rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe ga keerĩ, ngĩigua kĩũmbe kĩrĩa kĩrĩ muoyo gĩa keerĩ kĩoiga atĩrĩ, “Ūka!” ⁴ Ningĩ gũkiumĩra mbarathi ĩngĩ, nayo yarĩ ndune mũno.† Ūrĩa wamĩhaicĩte nĩaheetwo ūhoti wa kũniina thayũ kuuma thĩ, na atũme andũ mooragane. Nake akĩheo rūhiũ rwa njora rũnene.

⁵ Ningĩ rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe ga gatatũ, ngĩigua kĩũmbe kĩrĩa kĩrĩ muoyo gĩa gatatũ kĩoiga atĩrĩ, “Ūka!” Na niĩ ngĩrora, ngĩona mbarathi njirũ‡ hau mbere yakwa! Ūrĩa wamĩhaicĩte aanyiitĩte ratiri na guoko gwake. ⁶ Ningĩ ngĩigua kĩndũ kĩarurumire ta mũgambo ūkuuma gatagatĩ-inĩ ga ciũmbe icio inya irĩ muoyo, ūkiuga atĩrĩ, “Kĩbaba kĩa ngano kiu-mage mũcaara wa mũthenya ūmwe, na ibaba ithatũ cia ngano ya cairi ciuage mũcara wa mũthenya ūmwe, no ndũgathũkie maguta kana ūthũkie ndibe!”

⁷ Ningĩ rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe ga kana-rĩ, ngĩigua mũgambo wa kĩũmbe

* **6:2** Ūhoro wa mbarathi ici cia ihinda rĩa mũthia nĩwarĩtio ibuku-inĩ rĩa Zekaria 1:8-17, namo marangi macio maaragia ūhoro wa mũmĩtwari. Rangi mwerũ wonanagia ūhootani.

† **6:4** Mbarathi ĩno ndune yaragia ūhoro wa ūiti wa thakame na ūndũ wa kũuragana na mbaara. ‡ **6:5** Mbarathi ĩno njirũ nĩ ya kuonania ng’aragu. Nĩ ūndũ ūcio gũtoorio, na ūiti wa thakame, o na ng’aragu igooka irũmanĩrĩre.

kīrīa kīrī muoyo gĩa kana woiga atīrī, “Ūka!”
 8 Na nī ngīrora, ngīona mbarathi theūku§
 hau mbere yakwa! Ūrīa wamīhaicīte-rī, ee-
 tagwo Gīkuū, nake Jehanamu aamumīte thu-
 utha, amūkuhīrīrie. Nao makītheo ūhoti wa
 gwatha gīcunjī kĩa inya gĩa thī, nīguo moor-
 agane na rūhiū rwa njora, na ng’aragu, na
 mūthiro, o na ningī nyamū iria ndīani cia
 gīthaka.

9 Ningī aamethūra gatembe ga gatano-rī,
 ngīona hau rungu rwa kīgongona maroho
 ma andū arīa mooragītwo nī ūndū wa kiugo
 kĩa Ngai, na nī ūndū wa ūira ūrīa maag-
 watīrie. 10 Nao magīkaya na mūgambo
 mūnene, makīūra atīrī, “Mwathani Jehova,
 Wee mūtheru na wa ma, ūgūikara nginya rī
 ūtatuīrīrie atūūri a thī ciira nīguo ūrīhīrie
 thakame iitū?” 11 Nao makītheo o mūndū
 nguō ndaaya ya rangi mwerū, na makīrwo
 meterere hanini, nginya mūigana wa ndungata
 iria maarutithanagia wīra nacio ūhinge, na nīo
 ariū na aarī a Ithe witū arīa maarī mooragwo o
 ta ūrīa o mooragirwo.

12 Ningī ngīrora na ngīona aamethūra
 gatembe ga gatandatū. Nakuo gūkīgīa na
 gīthingithia kīnene. Narīo riūa rikīgarūrūka,
 rikīira ta nguō ya ikūnia itumītwo na guoya
 wa mbūri, nago mweri wothe ūkīgarūrūka,
 ūgītunīha ta thakame, 13 nacio njata cia igūrū
 ikīgūa thī, o ta ūrīa ngūyū iria thaatu ciitīkaga
 kuuma mūkūyū-inī rīrīa wainainio nī rūhuo

---

§ 6:8 Mūndū mūkuū onekaga arī mūtheūku; mbarathi īno
 yonanagia gīkuū.

rūnene.* 14 Narīo igūrū rīkīeherio o ta ūrīa ibuku rīa gīkūnjo rīkūnjagwo, nacio irīma ciothe na icigīrīra ikīeherio ikiuma kūdū gwacio.

15 Nao athamaki a thī, na anene, na anene a thigari, na itonga, na andū arīa marī hinya, na ngombo ciothe, na andū arīa othe eyathi, makīhitha ngurunga-inī, na gatagatī ka ndwaro cia mahiga ma irīma. 16 Nao nīmeeraga irīma na ndwaro cia mahiga atīrī, “Tūgwīrei, mūtūhithe twehere ūthiū-inī wa ūcio ūrīa ūikarīire gītī kīa ūnene, na kuuma kūrī mang’ūrī ma Gatūrūme! 17 Nīgūkorwo mūthenya ūrīa mūnene wa mang’ūrī mao nīmūkinyu, nake nūū ūngīhota kūwītiiria?”

7

Andū Ngiri Igana rīa Mīrongo Īna na Inya a Isiraeli

1 Thuutha wa ūguo ngīona araika ana marūgamīte ituri-inī iria inya cia thī, marigīrīirie huhu iria inya cia thī nīgeetha rūhuhu o ruothe rūtikahurutane gūkū thī, kana iria-inī rīrīa inene, o na kana mūtī-inī o wothē.

2 Ngīcooka ngīona mūraika ūngī akīambata oimīte mwena wa irathīro, arī na mūhūri wa Ngai* ūrīa ūrī muoyo. Nake agīta araika acio ana na mūgambo mūnene, acio maaheetwo ūhoti mathūkie thī na iria rīrīa inene, akīmeera

---

* 6:13 Kūgūa kwa njata gūgaakorwo kūrī kīmenyithia kīmwe atī Mūrū wa Mūdū akirī gūcooka. * 7:2 Mūhūri ūcio wa Ngai warī wa gwīkīra andū ake rūūri nīgeetha matikananiinanīrio na thī.

atĩrĩ: ³ “Mūtigathũkie thĩ, kana iria, o na kana mĩtĩ, nginya tũkorwo tũrĩkĩtie gwĩkĩra ndungata cia Ngai witũ rũuri ithiithi-inĩ ciao.” ⁴ Ningĩ ngĩigua mũigana wa arĩa meekĩrirwo rũuri, nao maarĩ: 144,000 kuuma mĩhĩrĩga yothe ya Isiraeli.

⁵ A mũhĩrĩga wa Juda arĩa meekĩrirwo rũuri maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Rubeni maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Gadi maarĩ 12,000,

⁶ na a mũhĩrĩga wa Asheri maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Nafitali maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Manase[†] maarĩ 12,000,

⁷ na a mũhĩrĩga wa Simeoni maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Lawi maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Isakaru maarĩ 12,000,

⁸ na a mũhĩrĩga wa Zebulunni maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Jusufu maarĩ 12,000,

na a mũhĩrĩga wa Benjamini maarĩ 12,000.

Andũ Gĩkundi Kĩnene Mehumbĩte Nguo Ndaaya cia Rangi Mwerũ

⁹ Thuutha wa maũndũ macio ngĩcooka ngĩrora, na hau mbere yakwa-rĩ, ngĩona kĩrĩndĩ kĩnene gĩtangĩtarĩka nĩ mũndũ, kĩa andũ moimĩte ndũrĩrĩ-inĩ ciothe, na maarĩ a mĩhĩrĩga yothe, na iruka ciothe, na thiomi ciothe, marũgamĩte mbere ya gĩtĩ kĩa ũnene, na mbere ya Gatũrũme. Nao meehumbĩte nguo ndaaya cia rangi mwerũ, na makanyĩita

[†] **7:6** Manase aarĩ ũmwe wa ariũ a Jusufu. Haha mũhĩrĩga wa Dani ti mũgwete, nao Manase na Jusufu makagwetwo mwanya mwanya.

makīndū na moko. ¹⁰ Nao maanagīrīra na mūgambo mūnene makoiga atīrī:
 “Kūhonokania nī kwa Ngai witū,
 ūrīa ūikarīire gītī kīa ūnene,
 na gwa Gatūrūme.”

¹¹ Nao araika acio othe maarūgamīte mathiūrūrūkīrie gītī kīu kīa ūnene, na magathiūrūrūkīria athuuri acio na ciūmbe icio inya irī muoyo. Nao magīturumithia mothiū mao thī hau mbere ya gītī kīa ūnene, makīhooya Ngai, ¹² Makiugaga atīrī:

“Ameni!

Ūgooci, na riiri,
 na ūūgī, na ngaatho, na gītīio
 na ūhoti, na hinya,
 irotūūra na Ngai witū tene na tene.
 Ameni!”

¹³ Na rīrī, ūmwe wa athuuri acio akīnjūūria atīrī, “Andū aya mehumbīte nguo ndaaya cia rangi mwerū nī a, na moimīte kū?”

¹⁴ Na nī ngīmūcookeria atīrī, “Mūthuuri ūyū, nīwe ūūi.”

Nake akīnjūūria atīrī, “Aya nī arīa moimīte mīnyamaro-inī irīa mīnene; nao nīmambīte nguo ciao na magacierūhia na thakame ya Gatūrūme. ¹⁵ Nī ūndū ūcio,

“rīu maikaraga mbere ya gītī kīa ūnene kīa Ngai,
 na mamūtungatagīra mūthenya na ūtukū
 thīinī wa hekarū yake;
 nake ūrīa ūikaragīra gītī kīa ūnene egūtūūra
 atambūrūkītie hema yake igūrū rīao.

¹⁶ Gūtīrī hīndī magaacooka kūhūūta;
 na matigacooka kūnyoota.

Matigacinwo rīngī nī riūa,

o na kana nī ūrugarī mūhiū o na ūrīkū.

17 Nīgūkorwo Gatūrūme ūrīa ūrī gatagatī ga gītī
kīa ūnene nīwe ūgaatuīka mūrīithi wao;
nīakamatongoria, amakinyie ithima-inī cia
maai ma muoyo.

Nake Ngai nīakamagiria maithori mothe
mathire maitho-inī mao.”

8

Gatembe ka Mūgwanja na Rūgīo rwa Thahabu

1 Ningī rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe
ka mūgwanja-rī, kūu igūrū gūgīkirwo ki ihinda
ta rīa nuthu ithaa.

2 Na nīi ngīona araika mūgwanja arīa
marūgamaga mbere ya Ngai, nao makīheo
tūrumbeta mūgwanja.*

3 Nake mūraika ūngī, ūrīa warī na rūgīo
rwa thahabu, agīūka akīrūgama kīgongona-
inī. Nake akīheo ūbumba mūingī nīgeetha
aūrute igongona hamwe na mahooya ma arīa
othe aamūre hau igūrū rīa kīgongona gīa
thahabu kīrīa kīrī mbere ya gītī kīa ūnene.

4 Nayo ndogo ya ūbumba ūcio, hamwe na ma-
hooya ma andū arīa aamūre, ikīambata mbere
ya Ngai yumīte guoko-inī kwa mūraika ūcio.

5 Nake mūraika ūcio akīoya rūgīo rūu rwa tha-
habu, akīrūiyūria mwaki kuuma kīgongona-inī,
akīūikia thī; nakuo gūkīgīa ngwa, na marurumī,
na heni, na gīthingithia.

---

* **8:2** Matukū ma tene karumbeta kaahuhagwo ga kwanīrīra
maūdū ma bata na kwīra andū mehūūge nī ūndū wa mbaara.

Tūrumbeta

⁶ Hīndī ĩyo araika arĩa mūgwanja maarĩ na tūrumbeta mūgwanja makĩhaarĩria gūtūhuha.

⁷ Mūraika wa mbere akĩhuha karumbeta gake, nakuo gūkīgĩa mbura ya mbembe na mwaki itukanĩte na thakame, nacio igĩikio thĩ. Nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatũ gĩa thĩ gĩkĩhĩa, na gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa mĩtĩ ĩkĩhĩa, o na nyeki yothe nduru ĩkĩhĩa.

⁸ Mūraika wa keerĩ nake akĩhuha karumbeta gake, nakĩo kīndũ kĩaahanaga ta kīrĩma kīnene gĩaakanaga mwaki-rĩ, gīgĩikio thĩinĩ wa iria rĩrĩa inene. Nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa iria rĩu gīgĩtuĩka thakame,[†] ⁹ na gĩcunjĩ gĩa ithatũ gĩa ciũmbe iria irĩ muoyo thĩinĩ wa iria rĩu igĩkua, na gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa marikabu ikĩanangwo.

¹⁰ Nake mūraika wa gatatũ akĩhuha karumbeta gake, nayo njata nene mũno ĩkiuma igūrũ yakanĩte ta gĩcinga, ĩkĩgwĩra gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa njũũĩ na ithima cia maaĩ, ¹¹ narĩo rĩitwa rĩa njata ĩyo nĩ Kūrũra.[‡] Gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa maaĩ macio gĩkĩrũra, na andũ aingĩ magĩkua nĩ kũnyua maaĩ macio marũrũ.

¹² Nake mūraika wa kana akĩhuha karumbeta gake, narĩo riũa rikĩringwo gĩcunjĩ gĩa ithatũ, o nague mweri gĩcunjĩ gĩa ithatũ, o na njata nacio gĩcunjĩ gĩa ithatũ, tondũ ũcio gĩcunjĩ gĩa

---

[†] **8:8** Maaĩ gũtuĩka thakame nĩguo warĩ mũthiro wa mbere kũu bũrũri wa Misiri. [‡] **8:11** Nĩ kũrĩ mũmera wĩtagwo Kūrũra; ũtũmĩrĩtwo haha kuonania mũtino na kĩaha.

ithatū gĩacio gĩgĩtuĩka nduma. § Nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatū kĩa mũthenya gĩkĩaga ũtheri, o na gĩcunjĩ gĩa ithatū kĩa ũtukũ o taguo.

¹³ O ndorete-rĩ, ngĩigua nderi yombūkaga rĩera-inĩ ikĩanĩrĩra na mūgambo mūnene, ikoiga atĩrĩ: “Kaĩ kūrĩ na haaro-ĩ! Kaĩ kūrĩ na haaro-ĩ! Kaĩ inyuĩ arĩa mūtũuraga thĩ mūrĩ na haaro-ĩ, tondũ wa tũrumbeta tũrĩa tũkirie kũhuhwo nĩ araike acio angĩ atatũ-ĩ!”

9

¹ Nake mūraika wa gatano akĩhuha karumbeta gake, na niĩ ngĩona njata yumĩte igūrũ ikagũa thĩ. Nayo njata iyo ikĩnengerwo cabi ya Iimarĩtarĩ-Gĩturi. ² Hĩndĩ irĩa aahingũrire Iimarĩtarĩ-Gĩturi-rĩ, rĩkiuma ndogo yahaanaga ta ndogo ya icua inene. Narĩo riũa na matu igĩkĩrwo nduma nĩ ndogo iyo yoimaga Iimarĩru-rĩtarĩ-Gĩturi. ³ Na thĩinĩ wa ndogo iyo gũkiuma ngigĩ, igĩũka thĩ, nacio ikĩheo ũhoti ũtariĩ ta wa tũng’aurũ twa thĩ. ⁴ Nacio ikĩrwo itikeehie nyeki ya thĩ, kana mũmera o wothe o na kana mūtĩ, o tiga andũ arĩa matarĩ na rũuri rwa Ngai ithiithi ciao. ⁵ Nacio ikĩaga kũheo ũhoti wa kũmooraga, o tiga wa kũmaherithia mĩeri itano. Naruo ruo rũrĩa maiguire rwarĩ o ta ruo rwa kang’aurũ karathĩte mũndũ. ⁶ Matukũ-inĩ macio andũ nĩmagacaragia gĩkuũ, no mati-gakĩona; nĩmakeriragĩria gũkua, nakĩo gĩkuũ gĩkamoorĩra.

---

§ 8:12 Mũthiro wa kenda wa bũrũri wa Misiri warĩ wa nduma nene mũthenya itatũ; mũthiro iño gũcookerwo ibuku-inĩ rĩrĩ nĩkuonania atĩ Ngai arĩ hakuĩ gũkũura andũ aake.

7 Ngigĩ icio ciahaanaga ta mbarathi ihaarīrio nĩ ūndũ wa mbaara. Mĩtwe-inĩ yacio ciarĩ na kīndũ kīahaanaga ta thũmbĩ cia thahabu, namo mothiũ maacio maahaanaga ta mothiũ ma andũ. 8 Njuĩrĩ yacio yahaanaga ta njuĩrĩ cia andũ-a-nja, namo magego maacio maatarĩ ta magego ma mūrũũthi. 9 Nacio ciarĩ na ngo cia kũgitĩra gĩthũri ciahaanaga ta ngo cia kīgera, naguo mũgambo wa mathagu maacio warĩ ta mūrurumo wa mbarathi nyingĩ na ngaari cia ita iteng’erete irorete mbaara-inĩ 10 Ciarĩ na mĩting’oe, o na mboora ta cia tũng’aurũ, na mĩting’oe-inĩ yacio ciarĩ na ūhoti wa kũnyariira andũ ihinda rĩa mĩeri ĩtano. 11 Na nĩ ciarĩ na mũthamaki waciathaga, na nĩwe mũraika wa Irima-rĩtarĩ-Gĩturi, narĩo rĩĩtwa rĩaake na rũthiomi rwa Kĩhibirania nĩ Abadoni, ningĩ na Kĩyunani agetwo Apolioni.*

12 Haaro ya mbere nĩyathira; haatigara ingĩ igĩrĩ iria igũũka thuutha.

13 Mũraika wa gatandatũ nake akĩhuha karumbeta gake, na nĩ ngĩigua mũgambo ũkiuma hĩa-inĩ cia kīgongona gĩa thahabu kĩrĩa kĩrĩ mbere ya Ngai.† 14 Ũkĩira mũraika ũcio wa gatandatũ warĩ na karumbeta atĩrĩ, “Ohora araika arĩa ana arĩa moheirwo rũũĩ-inĩ rũrĩa rũnene rwa Farati.” 15 Nao araika acio ana, arĩa maathagathagĩtwo nĩ ūndũ wa ihinda rĩu, na nĩ ūndũ wa mũthenya ũcio o na nĩ ūndũ wa mweri

* **9:11** “Abadoni” nĩ rĩĩtwa rĩa Kĩhibirania na rĩgĩtaũrwo nĩ kuuga “Mũniinani.” † **9:13** Kīgongona gĩakoragwo na mĩtheece ĩna yatarĩ ta hĩa, o rũmwe koine-inĩ; mũndũ akĩũrĩra kũũragwo nĩathiaga akanyĩta mũtheece (rũhĩa) ũmwe.

ũcio, o na mwaka ũcio makĩohorwo nĩguo moorage andũ gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa andũ gũkũ thĩ. ¹⁶ Nacio mbūtũ cia mbaara iria ciahacĩte mbarathi mũigana wacio warĩ milioni magana meerĩ. Nĩndaiguire mũigana wacio.

¹⁷ Mbarathi icio ndonire na kĩoneki hamwe na arĩa maciahaicĩte-rĩ, ciahanaaga atĩrĩ: Ngo cacio cia kũgitĩra gĩthũri ciarĩ cia rangi mūtune ta mwaki, na rangi wa bururu, na rangi wa ngoikoni ũhaana ta ũbiriti. Ciongo cia mbarathi icio ciahanaaga ta ciongo cia mĩrũthi, natuo tũnua twacio twoimaga mwaki, na ndogo, o na ũbiriti. ¹⁸ Gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa andũ a gũkũ thĩ nĩkĩoragirwo nĩ mĩthiro ĩyo ĩtatũ ya mwaki, na ndogo, na ũbiriti iria cioimaga tũnua-inĩ twacio. ¹⁹ Hinya wa mbarathi icio warĩ tũnua-inĩ twacio na mĩting'oe-inĩ yacio, nĩgũkorwo mĩting'oe yacio yahaanaaga ta nyoka ĩrĩ na ciongo iria itihagia andũ nacio.

²⁰ Andũ a thĩ acio angĩ, arĩa matoragirwo nĩ mĩthiro ĩyo, matiigana kwĩrira mehia ma wĩra wa moko mao; matiigana gũtiga kũhooya ndaimono, na mĩhianano ya thahabu, na ya betha, na ya gĩcango, na ya mahiga, na ya mĩtĩ, o mĩhianano ĩrĩa ĩtangĩhota kuona, kana ĩgue, kana ĩtware. ²¹ O na ningĩ matiigana kwĩrira nĩ ũndũ wa mehia ma ũragani wao, kana ũrogi wao, kana ũmaraya wao, o na kana ũici wao.

10

Mũraika na Kabuku ga Gĩkũnjo

¹ Ningĩ ngĩcooka ngĩona mũraika ũngĩ warĩ na hinya mũno agĩikũrũka oimĩte igũrũ. Nake

ehumbîte itu ta nguo, na igūrũ rĩa mūtwe wake haarĩ na mūkũnga-mbura; naguo ũthiũ wake wahaanaga ta riũa, namo magūrũ make maahaanaga ta itugĩ cia mwaki. ² Nake aanyiitĩte na guoko gwake kabuku kanini ga gĩkũnjo karĩ kahingũre. Aakinyithĩtie kũgūrũ gwake kwa ũrĩo iria-inĩ, nakuo kwa ũmotho agagũkinyithia thĩ nyũmũ, ³ akĩgũthũka na mũgambo mũnene ta wa mūrũũthi ũkĩrarama. Hĩndĩ irĩa aagũthũkire-rĩ, mĩgambo ya ngwa iria mũgwanja ikĩgamba. ⁴ Na rĩrĩa ngwa icio mũgwanja ciagambire, ndaarĩ hakuhĩ kwandĩka; no ngũigua mũgambo kuuma igūrũ ũkiuga atĩrĩ, “Mohoro macio maario nĩ ngwa icio mũgwanja-rĩ, maige marĩ hitho, ndũkamaandĩke.”

⁵ Nake mũraika ũcio ndonete arũgamĩte iria-inĩ na akarũgama thĩ nyũmũ agĩtambũrũkia guoko gwake kwa ũrĩo na igūrũ. ⁶ Nake akĩhĩta na ũrĩa ũtũũraga muoyo nginya tene na tene, o we ũrĩa wombire igūrũ na indo ciothe iria irĩ kuo, na akĩũmba thĩ na indo ciothe iria irĩ kuo, o na akĩũmba iria na indo ciothe iria irĩ thĩinĩ warĩo, akiuga atĩrĩ, “Hatirĩ na ihinda rĩngĩ rĩa gweterera!” ⁷ No matukũ-inĩ marĩa mũraika wa mũgwanja agaakorwo akiriĩ kũhuha karumbeta gake-rĩ, hitho ya Ngai nĩkahingio, o ta ũrĩa eerire anabii arĩa ndungata ciake.

⁸ Ningĩ mũgambo ũrĩa ndaiguĩte uumĩte igūrũ ũkĩnjarĩria rĩngĩ, ũkĩnjĩra atĩrĩ: “Thiĩ, woe kabuku kau ga gĩkũnjo karĩa kahingũre kuuma guoko-inĩ kwa mũraika ũcio ũrũgamĩte akinyĩte iria, na agakinya thĩ nyũmũ.”

9 Nĩ ũndũ ũcio, ngĩthiĩ kūrĩ mūraika, na ngĩmũūria aahe kabuku kau ga gĩkũnjo. Nake akĩnjĩra atĩrĩ, “Koe, ũkarĩe. Gaakinya nda nĩgegũkūrūrira, no karĩ kanua gegũkorwo karĩ na mūrĩo ta ũũkĩ!” 10 Ngĩkĩoya kabuku kau ga gĩkũnjo kuuma guoko-inĩ kwa mūraika ũcio, na nĩ ngĩkarĩa. Karĩ kanua kaarĩ na mūrĩo ta ũũkĩ, no ndarĩkia gũkarĩa, gakĩndūrira. 11 Ngĩcooka ngĩrwo atĩrĩ, “No nginya ũrathe ũhoru rĩngĩ ũkonĩ andũ aingĩ, na ndūrĩrĩ nyingĩ, na thiomi nyingĩ, o na athamaki aingĩ.”

11

Aira arĩa Eerĩ

1 Ningĩ ngĩnengerwo mūrangi wa gũthima wahaanaga ta rūthanju, ngĩrwo atĩrĩ, “Thiĩ ũthime hekarũ ya Ngai na kīgongona, na ũtare andũ arĩa marahooya Ngai kuo. 2 No nja ya hekarũ ũtigane nayo, ndũkamĩthime tondũ nĩhetwo andũ-a-Ndūrĩrĩ.* Nao nĩmakarangĩrĩa itũūra rĩu itheru ihinda rĩa mĩeri mĩrongo ĩna na ĩrĩ. 3 Na nĩ nĩngaahe aira akwa eerĩ hinya, nao nĩmakaratha ũhoru handũ ha matukũ 1,260 mehumbĩte nguo cia makũnia.” 4 Acio nĩo mĩtamaiyũ ĩrĩa ĩrĩ, na nĩo mĩtĩ ĩrĩa ĩrĩ ya kũigĩrĩrwo matawa ĩrĩa ĩrũgamĩte mbere ya Mwathani wa thĩ. 5 Mũndũ o wotho angĩkaageria kũmeka ũũru, mwaki ũkoimaga tũnua twao ũkaniina thũ icio ciao. Na mũndũ o wotho ũngĩkenda kũmeka ũũru no nginya akue o ũguo. 6 Andũ aya marĩ na

* 11:2 Nja ya hekarũ nĩkuo andũ-a-Ndūrĩrĩ maahooyagĩra.

hinya wa kūhinga igūrū nīgeetha gūtikae kuura mbura ihinda rīrīa makaaratha ūhoro; ningī marī na hinya wa kūgarūra maaī matuīke thakame. O na ningī marī na hinya wa kūhūūra thī na mīthemba yothe ya mīthiro maita maingī o ta ūrīa mangīenda.

⁷ Rīrīa makaarīkia kūheana ūira wao-rī, nyamū īrīa yambataga yumīte Irima-rīrīa-Rītārī-Gīturi nīkamatharīkīra īmatoorie, na īmoorage. ⁸ Nacio ciimba ciao igaatigwo ciaraganīte njīra-inī cia itūūra rīrīa inene, rīrīa rīgerekanagio rīgetwo Sodomu kana Misiri, na nīkuo Mwathani wao aambīrwo mūtī igūrū. ⁹ Na ihinda rīa mīthenya ītatū na nuthu, andū a kuuma iruka ciothe, na mīhīrīga yothe, na thiomī ciothe na ndūrīrī ciothe, nīmakerorera ciimba ciao, na magirie ithikwo. ¹⁰ Nao andū arīa matūūruga thī nīmagakenerera aira acio, na makūngūire magītūmanagīra iheo, tondū anabii acio eerī nīmanyariiraga andū a gūkū thī. ¹¹ No thuutha wa mīthenya ītatū na nuthu, mīhūmū ya muoyo īkīmatoonya yumīte kūrī Ngai, nao makīrūgama na magūrū mao, na arīa maamonire makīnyitwo nī kīmako kīnene mūno. ¹² Ningī makīigua mūgambo mūnene uumīte igūrū ūkīmeera atīrī, “Ambatai na gūkū.” Nao makīambata igūrū marī itu-inī, thū ciao imeroreire.

¹³ Ithaa o rīu-rī, gūkīgīa na gīthingithia kīnene, nakīo gīcunjī gīa ikūmi gīa itūūra rīu gīkīmomoka. Andū ngiri mūgwanja makīūrāgwo nī gīthingithia kīu, nao arīa maati-garire makīmaka na makīgooca Ngai wa igūrū.

14 Haaro ya keerĩ nīyathira, haaro ya gatatũ-rĩ, ĩgũũka o narua.

Karumbeta ka Mũgwanja

15 Nake mūraika wa mũgwanja akĩhuha karumbeta gake, nakuo gũkĩgĩa na mĩgambo mĩnene kũu igũrũ, nayo ĩkiuga atĩrĩ:

“Ūthamaki wa thĩ nĩũtuĩkĩte ūthamaki wa Mwathani witũ, o na Kristũ wake, nake egũtũũra athamakaga nginya tene na tene.”

16 Nao athuuri arĩa mĩrongo ĩĩrĩ na ana, arĩa maaikarĩire itĩ ciao cia ũnene mbere ya Ngai, magĩturumithia mothiũ mao thĩ makĩhooya Ngai, 17 makiuga atĩrĩ:

“Nĩtwagũcookeria ngaatho, Mwathani Ngai, Wee Mwene-Hinya-Wothe, o Wee ũrĩ ho, na nowe warĩ ho, tondũ nĩwoete hinya waku mũnene, ũkambĩrĩria gũthamaka.

18 Ndũrĩrĩ nacio nĩciarakarire; namo mang’ũrĩ maku nĩmakinyĩte. Hĩndĩ nĩnginyu ya andũ arĩa akuũ gũtuĩrwo ciira, o na ya kũhe anabii, ndungata ciaku, iheo, hamwe na arĩa aamũre, na arĩa metigĩrĩte rĩitwa rĩaku, arĩa anini na anene, o na ya kwananga arĩa manangaga thĩ.”

19 Ningĩ hekarũ ya Ngai kũu igũrũ ĩkĩhingũrwo, na thĩinĩ wa hekarũ yake gũkĩoneka ithandũkũ rĩrĩa rĩa kĩrĩkanĩro gĩaake.†

† 11:19 Ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro kũu igũrũ nĩkuonania atĩ Ngai nĩ mwĩhokeku na nĩahingagĩria andũ ciĩranĩro ciake nao.

Nakuo gūkīgīa na heni, na marurumī, na ngwa, na gīthingithia, na mbura nene ya mbembe.

12

Mūdū-wa-Nja na Ndamathia

¹ Ningī kūu igūrū gūkīoneka ūrirū mūnene wa kūgegania: gūkīoneka mūdū-wa-nja we-humbīte riūa, agacooka agakinya mweri na magūrū, na agekīra thūmbī ya njata ikūmi na igīrī mūtwe. ² Aarī na nda, na nīakayaga nī ruo tondū aarī hakuhī kūheo mwana. ³ Ningī gūkīoneka ūrirū ūngī kūu igūrū na atīrī: nī ndamathia nene* yarī ndune, na yarī na ciongo mūgwanja, na hīa ikūmi, na thūmbī mūgwanja ciongo-inī ciayo. ⁴ Naguo mūting’oe wayo ūkīhaata gīcunjī gīa ithatū kīa njata cia igūrū na īgīcirekania thī. Ndamathia īyo īkīrūgama mbere ya mūdū-wa-nja ūcio warī hakuhī kūheo mwana, nīguo ītambuure mwana ūcio aaciarwo o ūguo. ⁵ Nake mūdū-wa-nja ūcio akīgīa mwana wa kahī, ūrīa ūgaathaga ndūrīrī ciothe na rūthanju rwa kīgera. Nake mwana ūcio akīhurio, agītwarwo igūrū gītī-inī kīa ūnene kīa Ngai. ⁶ Mūdū-wa-nja ūcio akīūrīra werū-inī, handū harīa aathondekeirwo nī Ngai, harīa aarī amenyererwo handū ha ihinda rīa matukū 1,260.

---

* **12:3** Kīrīkanīro-inī ndamathia cionanagia thū cia Ngai na cia andū a Isiraeli.

7 Na rīrī, kūu igūrū gūkīgīa mbaara. Mikaeli† na araika ake makīrūa na ndamathia ĩyo, nayo ndamathia na araika ayo makīrūa nao. 8 No ndamathia ndīarī na hinya wa kūigana, nayo hamwe na araika ayo makīaga ũikaro kūu igūrū. 9 Nayo ndamathia ĩyo nene ĩkīnyugutwo thī, na nīyo nyoka ĩrīa ya tene, o ĩrīa ĩitagwo mūcukani, na ĩgeetwo Shaitani, ĩrīa ĩhītithagia andū a thī yothe. Nayo ĩkīnyugutwo thī hamwe na araika ayo.

10 Ningī ngīcooka ngīgua mūgambo mūnene kūu igūrū, ũkiuga atīrī:

“Rīu ũhonokio nī mūkinyu, na ũhoti, na ũthamaki wa Ngai witū,
o na wathani wa Kristū wake.
Nīgūkorwo ũrīa ũcuukaga ariū na aarī a Ithe witū,
ũrīa ũmacuukaga mbere ya Ngai mūthenya na ũtukū,
nīaharūrūkītio thī.

11 Nao nīmamūtoorie na ũndū wa thakame ya Gatūrūme,
o na nī ũndū wa kiugo kīa ũira wao;
na matiigana kwenda kūhonokia mīoyo yao,
o na maatuīka a gūkua.

12 Nī ũndū ũcio, kenai inyuī igūrū,
o na inyuī arīa mūtūūraga kuo!
No kaī thī na iria rīrīa inene irī na haaro-ī,
tondū mūcukani nīaikūrūkīte kūrī inyuī!
Nake aiyūrītwo nī marūrū manene,

† 12:7 Mikaeli nīwe mūraika ũrīa mūnene ũrīa ũgitagīra andū a Isiraeli, na nīwe ũkaamahonokia mīnyamaro-inī ya mūthia.

tondũ nõõ atĩ ihinda rĩake rĩrĩa rĩtigaire nĩ inyinyi.”

13 Rĩrĩa ndamathia ĩyo yoonire atĩ nĩyanyugutwo thĩ, ikĩambĩrĩria kũnyariira mũndũ-wa-nja ũcio waagĩite mwana wa kahĩ.

14 Nake mũndũ-wa-nja ũcio akĩheo mathagu meerĩ ma nderi ĩrĩa nene nĩgeetha ombũke athiĩ werũ-inĩ handũ harĩa aathondekeirwo, harĩa aarĩ amenyererwo kwa ihinda, na kwa mahinda na nuthu ya ihinda, harĩa atangĩakinyĩrĩrwo nĩ nyoka ĩyo. 15 Nayo nyoka ĩyo ikĩhorora maaĩ kuuma kanua kayo o ta rūũĩ, nĩgeetha ikinyĩrie mũndũ-wa-nja ũcio, ĩtũme atwarwo nĩ kĩguũ kũ. 16 No thĩ nayo ĩgĩteithĩrĩria mũndũ-wa-nja ũcio na ũndũ wa gwathamia kanua kayo, nayo ikĩmeria rūũĩ rūu rwahororetwo nĩ ndamathia ĩyo kuuma kanua kayo. 17 Hĩndĩ ĩyo ndamathia ĩyo ikĩrakarĩra mũndũ-wa-nja ũcio mũno, nayo ĩgĩthiĩ kũrũa na ciana iria ingĩ ciake, na nõ andũ arĩa maathĩkagĩra maathani ma Ngai, na makagwatĩria ũira wa Jesũ.

13

1 Nayo ndamathia ĩyo ikĩrũgama hũgũrũrũ-inĩ cia iria.

Nyamũ kuuma Iria rĩrĩa Inene

Ningĩ ngĩcooka ngĩona nyamũ ikiuma iria thĩinĩ. Nyamũ ĩyo yarĩ na hĩa ikũmi, na mĩtwe mũgwanja, na hĩa-inĩ ciayo yarĩ na thũmbĩ ikũmi, na o mĩtwe wayo warĩ na rĩitwa rĩa kũruma Ngai. 2 Nyamũ ĩyo ndonire yahaanaga ta ngarĩ, no magũrũ mayo maatarĩĩ ta ma nduba, nako kanua kayo kahaanaga ta

ka mūrũũthi. Nayo ndamathia ĩyo ĩkĩhe nyamũ ĩyo hinya wayo na gĩtĩ kĩayo kĩa ũnene o na wathani mũnene. ³ Mũtwe ũmwe wa nyamũ ĩyo wonekaga ta waringĩtwo iringa rĩa kĩũrago, no iringa rĩu rĩa kĩũrago nĩrĩahonete. Nayo thĩ yothe nĩyagegete na ĩkĩrũmĩrĩra nyamũ ĩyo. ⁴ Nao andũ magĩkĩhooya ndamathia ĩyo tondũ nĩyaheete nyamũ ĩyo ũhoti wayo, o na makĩhooya nyamũ ĩyo, na makoorigia atĩrĩ, “Nũũ ũtariĩ ta nyamũ ĩno? Nũũ ũngĩmĩũkĩrĩra, arũe nayo?”

⁵ Nayo nyamũ ĩyo ĩkĩheo kanua ga kwaria ciugo cia mwĩtũo na cia kũruma Ngai, na ĩkĩheo ihinda rĩa gwathana rĩa mĩeri mĩrongo ĩna na ĩĩrĩ. ⁶ Nyamũ ĩyo ĩgĩtumũra kanua ĩrume Ngai, na ĩcambie rĩtwa rĩake, na gĩikaro gĩake, o na arĩa matũũraga kũu igũrũ. ⁷ Nĩyaheirwo hinya nĩguo ĩrũe na arĩa aamũre na ĩmatoorie. Na ĩkĩheo wathani igũrũ rĩa mĩhĩrĩga yothe, na andũ a iruka ciothe, na thiomi ciothe, o na ndũrĩrĩ ciothe. ⁸ Nao andũ othe arĩa matũũraga gũkũ thĩ kuuma rĩrĩa thĩ yombirwo, arĩa othe marĩtwa mao matarĩ maandĩke ibuku-inĩ rĩa muoyo rĩa Gatũrũme karĩa gaathĩnjirwo, makiĩnamĩrĩra nyamũ ĩyo mamĩhooe.

⁹ Mũndũ ũrĩa ũrĩ na gũtũ nĩakĩigie.

¹⁰ Mũndũ o wothe angĩkorwo nĩ wa gũtahwo, nĩegũtahwo athĩ.

Mũndũ o wothe angĩkorwo nĩ wa kũũragwo na rũhiũ rwa njora-rĩ,

ndarĩ hĩndĩ atakooragwo na rũhiũ.

Ũguo nĩkuonania atĩ andũ arĩa aamũre nĩmabataire gũkirĩrĩria, na marĩ na wĩtikio.

Nyamũ kuuma na Thĩ

¹¹ Ngĩcooka ngĩona nyamũ ĩngĩ, ĩkiuma na thĩ. Nyamũ ĩyo yarĩ na hĩa igĩrĩ ta cia gatũrũme, no yaaragia ta ndamathia. ¹² Nyamũ ĩyo ĩgĩathana na ũhoti wothe wa nyamũ ĩrĩa ya mbere ithenya rĩayo, ĩgĩtũma thĩ na arĩa othe matũũraga kuo mahooyage nyamũ ĩyo ya mbere, o ĩyo yahonete iringa rĩayo rĩa kĩũrago. ¹³ Nayo ĩkĩringa ciamu nene na morirũ, o na ĩgĩtũma mwaki ũikũrũke uume igũrũ ũũke thĩ andũ makĩonaga. ¹⁴ Tondũ wa morirũ macio nĩyaheirwo hinya wa kũringa ciamu ithenya rĩa nyamũ ĩyo ya mbere, ĩkĩheenia andũ arĩa matũire thĩ. Ningĩ ĩgĩatha andũ mathondeke mũhianano nĩ ũndũ wa gũtĩia nyamũ ĩyo, yagurarĩtio na rũhiũ rwa njora no yarĩ o muoyo. ¹⁵ Nĩyaheirwo hinya wa kũhe mũhianano ũcio wa nyamũ ĩyo ya mbere mĩhũmũ, nĩguo ũhote kwaria, na ũtũme arĩa othe maaregete kũhooya mũhianano ũcio wa nyamũ ĩyo mooragwo. ¹⁶ Ningĩ nĩyaathire andũ othe na hinya, arĩa anini na arĩa anene, arĩa itonga na arĩa athĩni, arĩa meyathĩte na arĩa ngombo, o mũndũ ekĩrwo rũũri guoko gwake kwa ũrĩo kana thiithi-inĩ wake, ¹⁷ nĩgeetha gũtikagĩe mũndũ ũngĩendia kana agũre, atarĩ na rũũri rũu, na nĩruo rĩtwa rĩa nyamũ ĩyo, kana namba ya rĩtwa rĩayo.

¹⁸ Ũndũ ũyũ nĩũbataire ũũgĩ. Mũndũ o wothe angĩkorwo arĩ na ũmenyo-rĩ, nĩeke ithabu rĩa namba ya nyamũ ĩyo, nĩgũkorwo nĩ namba ya mũndũ. Nayo namba yake nĩ 666.

14

Gatūrūme na Andũ 144,000

¹ Ngĩcooka ngĩrora, na nĩ ngĩona Gatūrūme arūgamĩte Kĩrĩma-inĩ gĩa Zayuni, arĩ na andũ 144,000 arĩa maandĩkĩtwo rĩtwa rĩake na rĩtwa rĩa Ithe mothiũ-inĩ mao. ² Ningĩ ngĩgĩa mūgambo uumĩte igūrũ ũtariĩ ta mūhũyũko wa maaĩ maratherera na ningĩ ta mūrurumo wa ngwa. Mūgambo ũcio ndaiguire watariĩ ta wa aini a inanda cia mūgeeto makĩina na inanda ciao. ³ Nao makĩina rwĩmbo rwerũ marĩ mbere ya gĩtĩ kĩa ũnene, na marĩ mbere ya ciũmbe iria inya irĩ muoyo, na athuri. Gĩtariĩ mũndũ ũngĩahotire kwĩruta rwĩmbo rūu tiga o acio 144,000 arĩa maakũūrĩtwo kuuma thĩ. ⁴ Acio nĩ arĩa mateethũkĩtie na andũ-anja, nĩgũkorwo nĩmeigĩte marĩ atheru. Nao maarūmagĩrĩra Gatūrūme o kūrĩa guothe aathiaga. Nĩo maagũrirwo kuuma kūrĩ andũ, na makĩrutwo marĩ maciaro ma mbere kūrĩ Ngai o na kūrĩ Gatūrūme. ⁵ Matirĩ hĩndĩ marĩ maheenania; o na matirĩ ũcuuke.

Araika Atatũ

⁶ Ningĩ ngĩona mūraika ũngĩ oombũkĩte rĩera-inĩ, nake aarĩ na Ũhoro-ũrĩa-Mwega wa tene na tene wa kũhunjĩria andũ arĩa matũũraga thĩ, ũguo nĩ kuuga ndũrĩrĩ ciothe, na mĩhĩrĩga yothe, na thiomĩ ciothe, na andũ othe. ⁷ Nake akiuga na mūgambo mūnene atĩrĩ, “Mwĩtigĩrei Ngai na mūmũgooce we, tondũ ihinda rĩake rĩa gĩtua ciira nĩikinyu. Mūhooei ũrĩa wombire igūrũ, na thĩ, na iria rĩrĩa inene, na ithima cia maaĩ.”

8 Nake mūraika wa keerī akiuga atīrī, “Nīrīgūu! Itūūra rīrīa inene rīa Babuloni* nīrīgūu, rīrīa rīanyuithirie ndūrīrī ciothe ndibei īrīa ya maūdū mooru ma ūtharia warīo.”

9 Ningī mūraika wa gatatū akīmarūmīrīra, nake akīanīrīra na mūgambo mūnene, akiuga atīrī, “Mūdū o wothe angīhooya nyamū īyo na mūhiano wayo, na ekīrwo rūūri rwayo thiithi kana guoko-rī, ¹⁰ o nake nīakanyua ndibei īyo ya marakara ma Ngai, īrīa īitīrīrwo gīkombe-inī kīa mang’ūrī make ītatukanītio na kīndū. Nake nīakanyariirwo na mwaki wa ūbiriti mbere ya araika arīa atheru na mbere ya Gatūrūme.

¹¹ Nayo ndogo ya kīnyariirīko kīao īgūtūūra yambataga nginya tene na tene. Gūtīrī kīhurūko mūthenya kana ūtukū kūrī arīa mahooyaga nyamū īyo na mūhiano wayo, kana kūrī mūdū o wothe ūrīa wīkīrītwo rūūri rwa rītwa rīayo.”

¹² Haha nīhabataire ūkirīrīria harī andū arīa aamūre, o arīa maathīkagīra Maathani ma Ngai, na magatūūra marī ehokeku harī Jesū.

¹³ Ngīcooka ngīigua mūgambo woima igūrū ūkiuga atīrī, “Andīka atīrī: Kūrathimwo-rī, nī andū arīa akuū, arīa makuīte marī thīnī wa Mwathani kuuma rīu.”

Nake Roho ekuuga atīrī, “Ī, nīguo makīhurūke mawīra mao maritū, nīgūkorwo cīiko ciao iria maneeke nīkamoima thuutha.”

Thī Kūgethwo

---

* **14:8** Itūūra rīrīa inene rīa “Babuloni” haha rīciiragīrio nī itūūra rīa Roma, na rīkarūgamīrīra ūhoru wa gūūkīrīra Ngai na andū ake.

14 Ningĩ ngĩrora, ngĩona hau mbere yakwa haarĩ na itu rĩerũ, na itu rĩu nĩrĩaikarĩirwo nĩ mũndũ “wahaanaga ta mũrũ wa mũndũ” arĩ na thũmbĩ ya thahabu mũtwe, na arĩ na rũhiũ rũũgĩ rwa kũgetha guoko-inĩ gwake. 15 Nake mũraika ũngĩ akiuma thĩinĩ wa hekarũ, agĩita mũndũ ũcio waikarĩire itu na mũgambo mũnene, akĩmwĩra atĩrĩ, “Oya rũhiũ rũu rwa kũgetha, ũgethe, tondũ ihinda rĩa kũgetha nĩkinyu, nĩgũkorwo magetha ma thĩ nĩ makũrũ.” 16 Nĩ ũndũ ũcio, mũndũ ũcio waikarĩire itu akĩhiũrĩria rũhiũ rwake thĩ, nayo thĩ ĩkĩgethwo.

17 Nake mũraika ũngĩ akiuma thĩinĩ wa hekarũ kũu igũrũ, o nake aarĩ na rũhiũ rũũgĩ rwa kũgetha. 18 Na mũraika ũngĩ, ũrĩa wathaga mwaki, akiuma kĩgongona-inĩ, agĩita ũcio warĩ na rũhiũ rũũgĩ rwa kũgetha na mũgambo mũnene, akĩmwĩra atĩrĩ, “Oya rũhiũ rũu rwaku rũũgĩ rwa kũgetha, na ũcookanĩrĩrie imanĩka cia thabibũ kuuma harĩ mũthabibũ ũrĩa wa thĩ tondũ thabibũ ciayo nĩ njĩru.” 19 Nake mũraika ũcio akĩhiũrĩria rũhiũ rwake thĩ, agĩcookereria thabibũ ciayo, na agĩcooka agĩciikia kĩhĩhĩro-inĩ kĩrĩa kĩnene kĩa mang’ũrĩ ma Ngai.† 20 Nacio ikĩrangĩrĩrio kĩhĩhĩro-inĩ kĩrĩa kĩarĩ nja ya itũũra inene, nayo thakame ĩgĩtherera yumĩte kĩhĩhĩro-inĩ, ĩgĩkinya handũ ha itũina rĩa mairũ ta igana rĩa mĩrongo ĩnana,‡ na ĩkĩambata o nginya ĩgĩkinya mĩkwa-inĩ ĩrĩa yohaga mbarathi

† 14:19 Ihihĩro thĩinĩ wa Kĩrĩkanĩro kĩrĩa Gĩkũrũ rĩaragia ũhoro wa kũhingio kwa marakara ma Ngai. ‡ 14:20 nĩ ta kilomita magana matatũ.

tūnua.

15

Araika Mūgwanja Me na Mīthiro Mūgwanja

¹ Ngĩcooka ngĩona ūrirũ ũngĩ mūnene na wa kũgeganía kũu igũrũ: ndonire araika mūgwanja makuuĩte mīthiro mūgwanja ya mūthia. Mīthiro iyo nīyo yarĩ ya kūrĩkĩrĩria mang'ūrĩ ma Ngai. ² Ngĩcooka ngĩona kīndũ kīahaanaga ta iria rĩa gĩcicio gītukanĩtio na mwaki, na ngĩcooka ngĩona arĩa maatooretie nyamũ ĩrĩa na mūhiano wayo, na namba ya rĩitwa rĩayo, marũgamĩte rũtere-inĩ rwa iria rĩu. Nao maanyĩĩtĩe inanda cia mūgeeto iria maheetwo nĩ Ngai, ³ nao maainaga rwĩmbo rwa Musa ūrĩa ndungata ya Ngai,* na rwĩmbo rwa Gatũrũme, makoĩga atĩrĩ:

“Maũndũ maku marĩa wĩkĩte nĩ manene na ma kũgeganía,

Wee Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

Njĩra ciaku nĩ cia kīhooto na nĩ cia ma,

Wee Mūthamaki wa mĩndĩ na mĩndĩ.

⁴ Nũũ ũtangĩgwĩtigĩra,

na agoocithie rĩitwa rĩaku, wee Mwathani?

Nĩgũkorwo Wee wiki nĩwe Mūtheru.

Ndũrĩrĩ ciothe nĩigooka ihooe irĩ mbere yaku, nĩgũkorwo ciiko ciaku cia ũthingu nĩiguūrĩtio.”

⁵ Thuutha wa maũndũ macio nĩndarorire, na ngĩona hekarũ kũu igũrũ, ĩrĩa arĩ hema nyamũre ya Ūira, nayo ikĩhingũrwo. ⁶ Nao

---

* **15:3** Rwĩmbo rwa Musa rwainagwo mūthenya wa Thabatũ hwaĩ-inĩ thĩinĩ wa thunagogi gũkũngũira gũkũrwo kwa andũ a Isiraeli kuuma bũrũri wa Misiri.

araika mūgwanja arīa maarī na mīthiro ĩrīa mūgwanja makiuma kūu thīinī wa hekarū ĩyo. Nao meehumbīte nguo cia gatani ĩrīa theru ya-henagia, na makeyoha mīcibi ya thahabu ithūri-inī ciao. ⁷ Hīndī ĩyo kīūmbe kīmwe gīa ciūmbe iria inya irī muoyo-rī, gīkīnengera araika acio mūgwanja mbakūri mūgwanja cia thahabu, ciyūrītio mang'ūrī ma Ngai ūrīa ūtūūruga muoyo tene na tene. ⁸ Nayo hekarū ikīiyūra ndogo yumīte riiri-inī wa Ngai na thīinī wa hinya wake, na gūtirī mūdū ūngīahotire gūtoonya hekarū ĩyo nginya mīthiro ĩyo mūgwanja ya araika acio mūgwanja ĩrīkīrīre.

16

Mbakūri Mūgwanja cia Mang'ūrī ma Ngai

¹ Ningī ngīgua mūgambo mūnene ūkiuma thīinī wa hekarū, naguo ūkīira araika acio mūgwanja atīrī, “Thīi, mūkonorerie thī mbakūri icio mūgwanja cia mang'ūrī ma Ngai.”

² Nake mūraika wa mbere agīthīi akīonoreria mbakūri yake thī, nacio ironda njūru mūno irī ruo ikīgīa andū arīa maarī na rūūri rwa nyamū ĩyo, na arīa maahooyaga mūhiano wayo.

³ Nake mūraika wa keerī akīonoreria mbakūri yake iria-inī rīrīa inene, narīo iria rīu rīkīgarūrūka rīgītuīka ta thakame ya mūdū mūkuū, nakīo kīndū o gīothe kīarī muoyo iria-inī rīu gīgīkua.

⁴ Ningī mūraika wa gatātū akīonoreria mbakūri yake njūū-inī na ithima-inī cia maaī,

nacio igītuīka thakame. ⁵ Ngīcooka ngīigua mūraika ūrīa wathaga maaī akiuga atīrī:

“Wee ūrī na kīhooto ūgītua matuīro maya,
Wee ūrīa ūrī ho, na nowe warī ho, o Wee
Mūtheru,
tondū wa gūtua ciira ūguo;

⁶ nīgūkorwo nīmaitīte thakame ya andū aku
aamūre, na ya anabii,
nawe nūmaheete thakame manyue ta ūrīa
magīrīrwo.”

⁷ Na ngīigua kīgongona gīacookia atīrī:

“Īi nīguo, Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe,
matuīro maku nī ma ma, na nī ma kīhooto.”

⁸ Nake mūraika wa kana akīonoreria mbakūri
yake riūa-inī, narīo riūa rikīheo hinya wa
gūcina andū na mwaki. ⁹ Andū magīcinwo
nī ūrugarī ūcio mūnene, nao magakīrumaga
rītwa rīa Ngai ūcio warī na hinya wa gwatha
mīthiro īyo, no matiigana kwīrira mamūgooce.

¹⁰ Mūraika wa gatano akīonoreria mbakūri
yake gītī-inī kīa ūnene kīa nyamū īrīa, naguo
ūthamaki wayo ūkīiyūra nduma. Nao andū
makīrūma nīmī nī ūndū wa ruo, ¹¹ na
makīruma Ngai wa igūrū nī ūndū wa ruo rūrīa
maiguaga na nī ūndū wa ironda iria maarī nacio,
no matiigana kwīrira nī ūndū wa maūndū marīa
meekīte.

¹² Nake mūraika wa gatandatū akīonoreria
mbakūri yake rūūī-inī rūrīa rūnene rwa Farati,
namo maaī maruo makīhwa nīguo athamaki
a kuuma mwena wa Irathīro mathondekerwo
njīra. ¹³ Ngīcooka ngīona maroho matatū mooru

maahaanaga ta ciūra;* namo moimire kanua ka ndamathia, na makiuma kanua ka nyamū ĩrĩa, na kanua-inĩ ka mūnabii ũrĩa wa maheeni. ¹⁴ Namo nĩmo maarĩ maroho ma ndaimono marĩa maringaga ciama, namo mathiiga kūrĩ ahamaki a thĩ yothe, nĩguo mamacookanĩrĩrie nĩ ũndũ wa mbaara ĩrĩa ĩkaarũo mũthenya ũcio mūnene wa Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

¹⁵ “Na rĩrĩ, ngũũka o ta mūici! Kūrathimwo-rĩ, nĩ mūndũ ũrĩa ũikaraga eiguĩte na agaikara ahaarĩrie nguo ciake, nĩgeetha ndakanae gũthiĩ njaga, nake aconorithio.”

¹⁶ Namo maroho macio magĩcookanĩrĩria ahamaki handũ harĩa hetagwo na Kĩhibirania, Arimagedoni.

¹⁷ Nake mūraika wa mūgwanja akĩonoreria mbakūri yake rĩera-inĩ, na rĩrĩ, hekarũ thĩinĩ gũkiuma mūgambo mūnene uumĩte gĩtĩ-inĩ kĩa ũnene, ũkiuga atĩrĩ, “Ūhoro ũcio nĩwarĩka!”

¹⁸ Gũgĩcooka gũkĩgĩa heni, na marurumĩ, na ngwa o na gĩthingithia kĩnene. Gūtĩrĩ kwagĩa gĩthingithia kĩngĩ kĩnene ta kũu kuuma rĩrĩa thĩ kwagiire andũ, nĩ ũrĩa gĩthingithia kũu kĩarĩ kĩnene mũno. ¹⁹ Narĩo itũūra rĩrĩa inene rĩgĩatũkana njatũ ithatũ, namo matũūra ma ndũrĩrĩ makĩmomoka. Nake Ngai akĩririkana Babuloni itũūra rĩrĩa inene, na akĩrĩhe gĩkombe kĩa iyũrĩtio ndibeĩ ya ũrũrũ wa mang’ũrĩ make. ²⁰ Nacio icigĩrĩra ikĩūra ciothe, nacio irĩma

---

* **16:13** Alawii 11:10 rĩandĩkĩtwo ciūra irĩ mūtaratara-inĩ wa nyamū iria irĩ thaahu; ciugo ici cionanagia maheeni marĩa makaahunjio matukũ ma marigĩrĩrio kũhĩngĩca andũ nĩguo meetĩkĩre na marũmĩrĩre wĩki naaĩ na ũremi.

ikīaga gūcooka kuoneka. ²¹ Namo mahiga manene ma mbura ya mbembe, ma ūritū wa ta kilo mīrongo itano o ihiga, makīgwīra andū. Nao makīruma Ngai nī ūndū wa mūthiro ūcio wa mahiga ma mbura ya mbembe, tondū mūthiro ūcio warī wa kūmakania mūno.

17

Mūndū-wa-nja Igūrū rīa Nyamū

¹ Nake mūraika ūmwe wa araiika acio mūgwanja, maarī na mbakūri mūgwanja agīūka, akīnjīra atīrī, “Ūka, nguonie iherithia rīa mūmaraya ūrīa mūnene, ūrīa ūikarīte igūrū rīa maaī maingī. ² Na nīwe athamaki a thī maatharirie nake, na andū arīa matūūruga thī makarīno nī ndibei ya ūtharia wake.”

³ Ningī mūraika ūcio akīnjoya ndī thīnī wa Roho, akīndwara werū-inī. Ndī kūu werū-inī ngīona mūndū-wa-nja aikarīire nyamū yarī ndune ta gakarakū, na yaiyūrītwo nī marīitwa ma kūruma Ngai mwīrī wayo, na yarī na ciongo mūgwanja na hīa ikūmi. ⁴ Mūndū-wa-nja ūcio ehumbīte nguo cia rangi wa ndathi na mūtune, na akegemia na thahabu, na tūhiga twa goro, o na ruru. Guoko-inī gwake nīanyiitīte gīkombe gīa thahabu kīiyūrītio maūndū marī magigi, na ciiko cia ūtharia wake. ⁵ Thiithi-inī wake aandīkwo rīitwa atīrī:

KĪRIGA
BABULONI ŪRĪA MŪNENE,
NYINA WA MARAYA,
NA WA MAŪNDŪ MOTHE MARĪA MARĪ MAGIGI

MA THĪ.

⁶ Nĩndonire atĩ mũndũ-wa-nja ũcio aarĩ mũrĩũu, akarĩo nĩ thakame ya andũ arĩa aamũre, o na thakame ya andũ arĩa maarĩ aira a Jesũ.

Na rĩrĩa ndaamuonire, ngĩgega mũno. ⁷ Nake mũraika ũcio akĩnjũũria atĩrĩ: “Wagegio nĩ kĩĩ? Nĩngũgũtaarĩria hitho ya mũndũ-wa-nja ũcio na ya nyamũ ĩyo ahaicĩte, ĩyo ĩrĩ na ciongo mũgwanja na hĩa ikũmi. ⁸ Nyamũ ĩyo wonire yarĩ ho, na rĩu ndĩrĩ ho, na ĩrĩ hakuhĩ kuuma Irima-rĩrĩa-Rĩtarĩ-Gĩturi ĩthĩ ĩkaanangwo. Nao andũ arĩa matũũraga thĩ, arĩa mariĩtwa mao mataandĩkitwo ibuku-inĩ rĩa muoyo kuuma rĩrĩa thĩ yombirwo nĩmakagega mona nyamũ ĩyo, tondũ hĩndĩ ĩmwe yarĩ ho, na rĩu ndĩrĩ ho, no nĩrĩũka.

⁹ “Ũndũ ũyũ ũkwenda gwĩciirio na ũũgĩ. Ciongo icio mũgwanja nĩ irĩma mũgwanja iria ciikarĩirwo nĩ mũndũ-wa-nja ũcio. ¹⁰ Ningĩ nĩ athamaki mũgwanja. Atano nĩmeherete, ũmwe arĩ ho, na ũrĩa ũngĩ ndarĩ arooka; no ooka-rĩ, no nginya aikare o kahinda kanini. ¹¹ Nyamũ ĩrĩa yarĩ kuo, na rĩu ndĩrĩ ho, nĩyo mũthamaki wa kanana. We nĩ ũmwe wa acio mũgwanja, na rĩu erekeire kwanangwo.

¹² “Hĩa icio ikũmi wonire nĩ athamaki ikũmi arĩa mataahetwo ũthamaki, no nĩmakaheo wathani ta athamaki maathane ithaa rĩmwe hamwe na nyamũ ĩyo. ¹³ Marĩ na muoroto ũmwe, na nĩmakaheana ũhoti na wathani wao kũrĩ nyamũ ĩyo. ¹⁴ Nao nĩmakarũa na Gatũrũme, no Gatũrũme nĩakamotooria tondũ nĩwe Mwathani wa aathani, na Mũthamaki wa

athamaki, na andũ arĩa agaakorwo hamwe nao nĩ arũmĩrĩri ake arĩa metĩtwo, na magathuurwo, na nĩ ehokeku.”

¹⁵ Ningĩ mūraika ũcio akĩnjũira atĩrĩ, “Maaĩ macio wonire hau mũmaraya ũcio aikarĩte nĩ iruka cia andũ, na irĩndĩ, na ndũrĩrĩ, na thiomĩ. ¹⁶ Nayo nyamũ ĩyo wonire, na hĩa icio ikũmi nĩgũthũura ĩgaathũura mũmaraya ũcio. Nacio nĩkamwananga na ĩmũtĩge arĩ njaga; nĩkaarĩa nyama ciake, na imũcine na mwaki. ¹⁷ Nĩgũkorwo Ngai nĩekĩrĩte ngoro-inĩ ciao rĩciiria rĩa kũhingia muoroto wake na ũndũ wa kũiguanĩra mahe nyamũ ĩyo hinya wao wa gwithana, nginya ciugo cia Ngai ihinge. ¹⁸ Mũndũ-wa-nja ũcio wonire nĩwe itũũra rĩrĩa inene rĩrĩa rĩathaga athamaki a thĩ.”

18

Kũgũa kwa Babuloni

¹ Thuutha wa maũndũ macio nĩndonire mūraika ũngĩ agĩikũrũka oimĩte igũrũ arĩ na ũhoti mũnene mũno, nayo thĩ ĩkĩarĩrwo nĩ ũkengi wake. ² Nake akĩanĩrĩra na mũgambo mũnene, akiuga atĩrĩ:

“Nĩrĩgũu! Babuloni itũũra rĩrĩa inene-rĩ, nĩrĩgwĩte!

Nĩrĩtuĩkĩte gĩikaro kĩa ndaimono,
na rĩgatuĩka gĩtũũro gĩa gũthaakĩrwo nĩ ngoma
o yothe thũku,
rĩgatuĩka gĩtũũro kĩa nyoni ciothe iria irĩ
thaahu na thũũre.

³ Nĩgũkorwo ndũrĩrĩ ciothe nĩnyuĩte

ndibei ĭrĭa ya maũndũ mooru ya ũtharia
wake.

Nao athamaki a thĭ nĭmatharirie nake,
nao onjorithia a thĭ magĭtongio nĭ
mũtũũrĭre wake wa mĭago mĭkĭru.”

⁴ Ningĭ ngĭigua mũgambo ũngĭ uumĭte igũrũ
ũkiuga atĭrĭ:

“Inyuũ andũ akwa, umai kũrĭ we,
nĭgeetha mũtikagwatanĭre na mehia make,
na nĭguo mũtikaekwamũkĭra mĭthiro yake;
⁵ nĭgũkorwo mehia make nĭmeiganĭrĭire maga-
kinya o igũrũ,
nake Ngai nĭaririkanĭte mawaganu make.

⁶ Mũheei o ta ũrĭa araheanaga;
mũrĭhei maita meerĭ ma ũrĭa ekĭte.
Gĭkombe kĭrĭa aramũringagĭria-rĭ,
mũringĭriei kĭo maita meerĭ.

⁷ Mũnyamariei, na mũmũhe kĭeha
kũiganaine na mwĭgaatho na mwũkĭrĭo
wake.

Ngoro-inĭ yake erahaga, akoiga atĭrĭ,
‘Nĭi njikaraga ta mũthamaki-mũndũ-wa-
nja;
ndirĭ mũtumia wa ndigwa, na ndirĭ hĭndĭ
ngaacakaya.’

⁸ Nĭ ũndũ ũcio, mĭthiro yake nĭkamũkinyĭrĭra
mũthenya o ro ũmwe:
nayo nĭ gĭkuũ, na macakaya, o na ng’aragu.

Agaacinwo na mwaki,
nĭgũkorwo Mwathani Ngai ũrĭa ũmũtuũrĭire
ciira arĭ hinya.

⁹ “Rĭrĭa athamaki a thĭ arĭa maatharagia
nake na makagwatanĭra nake mĭago-inĭ yake

makoona ndogo yake akīhīa-rī, nīmakamūrīrīra na mamūcakaīre. ¹⁰ Nao makaarūgama haraaya nī ūndū wa gwītīgīra kīnyariirīko gīake, nao marīre, makiugaga atīrī:

“ Īiya-ī! Īiya-ī, wee itūūra inene,
wee Babuloni, itūūra rīa hinya!

Ituīro rīaku rīrī gūkinya ithaa-inī o rīmwe!’

¹¹ “Onjoria a thī nīmakamūrīrīra na mamūcakaīre, tondū gūtīrī mūdū ūgaacooka kūgūra indo ciao rīngī: ¹² indo cia thahabu, na betha, na mahiga ma goro, na ruru; ningī mataama ma gatani īrīa njega, na marīa ma rangi wa ndathi, na marīa ma hariri, na mataama marīa matune ta gakarakū; ningī mīthemba yothe ya mītī īrīa mīnungi wega, na indo cia mīthemba yothe iria ithondeketwo na mīguongo, na mbaū cia goro, na gīcango, na kīgera, na mahiga mathaka ma nyaigī; ¹³ ningī mīrigo ya ndarathini na iriki, na ya ūbumba, na maguta marīa manungi wega, na ūbani, na ya ndibei na maguta ma ndamaiyū, na ya mūtu ūrīa mūhinyu mūno, o na ngano; ningī ng’ombe na ng’ondu; o na mbarathi na makaari; nginya ngombo o na mīoyo ya andū o nayo.

¹⁴ “Nao nīmakoiga atīrī, ‘Itunda rīrīa weri-ragīria nīrīkwehereire. Ūtonga waku wothē o na ūkengi waku nīithirīte, na gūtīrī hīndī igaacooka kuoneka o na rī.’ ¹⁵ Onjoria arīa meendagia indo icio na magītonga kuuma kūrī we-rī, makaarūgama o haraaya nī ūndū wa gwītīgīra kīnyariirīko gīake. Nīmakarīra, na macakae, ¹⁶ na maanīrīre, moige atīrī:

“ Īiya-ī! Īiya-ī! Wee itūūra inene,
 wee wĩhumbĩte nguo cia taama wa gatani
 ĩrĩa njega,
 na cia rangi wa ndathi, na cia rangi mūtune
 ta gakarakũ,
 na ũkegemia na thahabu, na tũhiga twa
 goro, o na ruru!

17 Ūtonga ũcio mũnene ũguo nĩwanangwo
 ithaa-inĩ o rĩmwe!’

“Anene othe a marikabu cia iria-inĩ, na
 arĩa othe mathiiaga na marikabu, atwarithia
 a marikabu, na arĩa othe marutaga wĩra kũu
 iria-inĩ rĩrĩa inene, makaarũgama o haraaya.

18 Rĩrĩa makoona ndogo ya itūūra rĩu rĩkĩhĩa-
 rĩ, nĩmakanĩrĩra moige atĩrĩ, ‘Kũrĩ kwagĩa
 itūūra rĩngĩ inene ta itūūra rĩrĩ?’ 19 Nao
 nĩmakehurĩria rũkũngũ mĩtwe o makĩrĩraga na
 magĩcakayaga, na makae, makiugaga atĩrĩ:

“ Īiya-ī! Īiya-ī, Wee itūūra inene,
 kũrĩa arĩa othe ene marikabu cia iria-inĩ
 inene maatongeire nĩ ũndũ wa ũtonga
 warĩo!

Nĩrĩanangwo ithaa-inĩ o rĩmwe!

20 Rĩkenerere, wee igũrũ!

Kenai inyuĩ andũ arĩa aamũre, na inyuĩ
 atũmwo, o na inyuĩ anabii!

Ngai nĩarĩtuĩrĩre ciira nĩ ũndũ wa ũrĩa
 rĩamwĩkire.’ ”

21 Ningĩ mũraika ũrĩ hinya akĩoya ihiga
 rĩaiganaga ta ihiga inene rĩa gĩthĩ, akĩrĩkia
 thĩinĩ wa iria rĩrĩa inene, akiuga atĩrĩ:

“Ūguo nĩguo itūūra rĩu inene rĩa Babuloni
 rĩgaatengemanio thĩ na hinya,

- na rīo rīage gūcooka kuoneka o na rī.
 22 Nacio nyĩmbo cia ahũuri inanda cia mūgeeto
     na aini,
     na ahuhi a mītūrirũ, na ahuhi a coro,
     matigacooka kūiguuo thĩinĩ waku o na rī.
 Gūtīrĩ mūruti wa wīra wa mūthemba o wothe
 ũgacooka kuoneka thĩinĩ waku o rī.
 Mūgambo wa ihiga rīa gīthĩ
     ndūrĩ hĩndĩ ũgaacooka kūiguuo thĩinĩ
     waku.
 23 Gūtīrĩ hĩndĩ ũtheri wa tawa
     ũgacooka kwara thĩinĩ waku o na rī.
 O nague mūgambo wa mūhikania na wa mūhiki
     ndūrĩ hĩndĩ ũgaacooka kūiguuo thĩinĩ waku
     o na rī.
 Onjoria aku nĩo maarĩ andũ marĩ igweta gūkũ
     thĩ.
 Nacio ndūrĩrĩ ciothe ciahītithirio nĩ ũragūri
     waku.
 24 Thĩinĩ wake nĩkuo gwakorirwo thakame ya
     anabii, na ya andũ arĩa aamũre,
     o na ya arĩa othe manooragĩrwo gūkũ thĩ.”

19

Haleluya!

1 Thuutha wa maũndũ macio ngĩigua kĩndũ
 kīagambaga ta mūrurumo wa kīrĩndĩ kīnene
 kĩa andũ makīanĩrĩra kũu igūrũ, makoiga atĩrĩ:
 “Haleluya!

Ūhonokio, na riiri, na hinya nĩ cia Ngai witũ,

2 nĩgũkorwo matũiro make ma ciira nĩ ma
 ma, na nĩ ma kīhooto.

Tondũ nĩatuĩrĩire mūmaraya ũcio mūnene ciira,
 ũcio wathũkirie thĩ na ũtharia wake.

Na nāmūrīhītie thakame ya ndungata ciake.”

³ Na makīanīrīra o rīngī, makiuga atīrī:

“Haleluya!

Ndogo yake īgūtūūra yambataga nginya tene na tene.”

⁴ Nao athuuri arīa mīrongo īrī na ana, na ciūmbe iria inya irī muoyo, makīgūithia thī makīhooya Ngai, ūrīa waikarīire gītī kīa ūnene. Nao makīanīrīra atīrī:

“Ameni, Haleluya!”

⁵ Ningī mūgambo ūkiuma gītī-inī kīu kīa ūnene, ūkiuga atīrī:

“Goocai Ngai witū,
inyuī ndungata ciake inyuothe,
o inyuī mūmwītīgīrīte,
arīa anini na arīa anene!”

⁶ Ngīcooka ngīgua mūgambo warī ta wa kīrīndī kīnene mūno, wahaanaga ta mūrurumo wa maaī megūtherera na ta mūrurumo mūnene wa ngwa, naguo ūkīanīrīra, ūkiuga atīrī:

“Haleluya!

Nīgūkorwo Mwathani Ngai witū,
o we Mwene-Hinya-Wothe, nīarathamaka.

⁷ Nītūkenei, na tūcanjamūke,
na tūmūgooce!

Nīgūkorwo ūhiki wa Gatūrūme nīmūkinyu,
nake mūhiki wake nīehaarīrie.

⁸ Nake mūhiki ūcio akīheo nguo cia taama ya gatani īrīa njega,
ī gūkenga na theru, nīguo ehumbe.”

(Taama wa gatani īrīa njega nīguo ciiko cia ūthingu cia andū arīa aamūre.)

⁹ Ningĩ mūraika ũcio akĩnjĩra atĩrĩ, “Andĩka atĩrĩ: ‘Kūrathimwo-rĩ, nĩ arĩa metĩtwo iruga-inĩ rĩa ũhiki wa Gatūrũme!’ ” Agĩcooka akiuga atĩrĩ, “Icio nĩ ciugo cia ma cia Ngai.”

¹⁰ Rĩrĩa ndaiguire ũguo, ngĩgwa magūrũ-inĩ make ndĩmũhooe. No akĩnjĩra atĩrĩ, “Tiga gwĩka ũguo! O na nĩ ndĩ ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariũ na aarĩ a thoguo, arĩa magwatĩrie ũira wa Jesũ. Hooya Ngai arĩ we! Nĩgũkorwo ũira wa Jesũ nĩguo roho wa ũrathi.”

Mũndũ Ũhaicĩte Mbarathi Njerũ

¹¹ Ningĩ nĩndonire igūrũ rĩhingũkĩte na hau mbere yakwa haarĩ na mbarathi njerũ, nake ũrĩa wamĩhaicĩte etagwo Mwĩhokeku na Wa-ma. Nake atuuaga ciira, na akarũa mbaara arũmitie kĩhooto. ¹² Namo maitho make mahaana ta mwaki ũgwakana, na arĩ na thũmbĩ nyingĩ mũtwe. Nĩandĩkĩtwo rĩtwa, rĩtarĩ mũndũ ũngĩ ũrĩũ tiga we wiki. ¹³ Ehumbĩte nguo ĩrindĩtwo thakame-inĩ, narĩo rĩtwa rĩake etagwo Kiugokĩa-Ngai. ¹⁴ Nacio mbũtũ cia ita cia igūrũ ciamuumĩte thuutha, ihaicĩte mbarathi njerũ na ikehumba nguo cia taama wa gatani ĩrĩa njega, njerũ cua na theru. ¹⁵ Ningĩ kanua-inĩ gake koimĩte rūhiũ rwa njora rūũgĩ rwa kũũraga ndũrĩrĩ naruo. Nake agaaciathaga na rūthanju rwa kĩgera na arangĩrĩrie ihĩhĩro rĩa ndibei rĩa mang’ũrĩ marũrũ ma Ngai Mwene-Hinya-Wothe. ¹⁶ Nguo-inĩ yake na kĩero-inĩ gĩake nĩandĩkĩtwo rĩtwa rĩrĩ:

“MŪTHAMAKI WA ATHAMAKI, NA MWATHANI WA AATHANI.”

¹⁷ Ngĩcooka ngĩona mūraika ūmwe arūgamīte thīinĩ wa riūa, nake akīanīrīra na mūgambo mūnene, agĩta nyoni iria ciarerete rīera-inĩ, agĩciīra atīrī, “Ūkai, mūngane hamwe iruga-inĩ rīrīa inene rīa Ngai, ¹⁸ nĩgeetha mūrīe nyama cia mīrī ya athamaki, na ya anene a mbaara, na ya andū arīa marī hinya, o na nyama cia mbarathi na cia ahaici a cio, na nyama cia mīrī ya andū othe arīa eyathi na arīa ngombo, o na arīa anini na arīa anene.”

¹⁹ Ningī ngĩona nyamū īrīa, na athamaki a thī, na mbūtū ciao cia ita mecookanīrīrie hamwe nĩgeetha marūe na ūcio wahaicīte mbarathi na mbūtū yake ya ita. ²⁰ No rīrī, nyamū īyo ikīnyitwo, o hamwe na mūnabii ūrīa wa maheenī ūrīa waringaga ciama ithenya rīayo. Na ūndū wa ciama icio nīahītithītīe andū arīa mekīrītwo rūrī rwa nyamū īyo na makahooya mūhianano wayo. Nao eerī magīkio icua-inĩ rīa mwaki wa ūbiriti ūgwakana. ²¹ Arīa maatigaire makīūrāgwo na rūhiū rwa njora ruoimīte kanua ka ūcio wahaicīte mbarathi, nacio nyoni ciothe ikīhūnīrīra nyama cia mīrī yao.

20

Mīaka Ngiri Īmwe

¹ Ningī ngĩona mūraika agīkūrūka oimīte igūrū, arī na kīhingūro kīa Irīma-rīrīa-Rītārī-Gīturi, na anyitīte mūnyororo mūnene guoko-inĩ gwake. ² Nake akīnyīta ndamathia

ĩrĩa, na nĩyo nyoka ĩrĩa ya tene, na noyo mūcukani kana Shaitani, akĩmĩoha mĩaka ngiri ĩmwe. ³ Akĩmĩikia Irima rĩu-Rĩtarĩ-Gĩturi, akĩmĩhingĩrĩria kuo, na akĩrĩcinĩrĩra mũhũri, nĩguo amĩgirĩrĩrie ndĩkanacooke kũheenia andũ a ndũrĩrĩ rĩngĩ nginya mĩaka ĩyo ngiri ĩmwe ĩhire. Thuutha wa ũguo nĩkarekererio ihinda inini.

⁴ Ngĩcooka ngĩona itĩ cia ũnene iria ciaikarĩrwo nĩ arĩa maaheetwo hinya wa gũtuĩra andũ ciira. Na ngĩona mĩoyo ya andũ arĩa manatinio mĩtwe nĩ ũndũ wa ũira wa Jesũ o na nĩ ũndũ wa kiugo kĩa Ngai. Acio matiahooete nyamũ ĩrĩa o na kana mũhiano wayo, na matiekĩrĩtwo rũuri rwayo ithiithi-inĩ ciao kana moko-inĩ mao. Nao magĩcooka muoyo na magĩathana hamwe na Kristũ mĩaka ngiri ĩmwe. ⁵ (Andũ arĩa angĩ othe maakuĩte matiigana gũcooka muoyo, nginya rĩrĩa mĩaka ĩyo ngiri ĩmwe yathirire.) Kũu nĩkuo kũriũka kũrĩa kwa mbere. ⁶ Kũrathimwo na gũthera nĩ arĩa magwatanĩire na kũriũka kũu kwa mbere. Gĩkuũ gĩa keerĩ gĩtirĩ na hinya igũrũ riao, no magaatuĩka athĩnjĩri-Ngai o na Kristũ, na magaathamaka hamwe nake mĩaka ngiri ĩmwe.

Shaitani Gũtuĩrwo Ciira

⁷ Rĩrĩa mĩaka ĩyo ngiri ĩgaathira, Shaitani nĩkuohorwo akoohorwo oime njeera ĩyo yake, ⁸ nake nĩagathiĩ kũheenia ndũrĩrĩ ituri-inĩ iria inya cia thĩ, nĩcio Gogu na Magogu, nĩguo acicookanĩrĩrie hamwe nĩ ũndũ wa mbaara. Mũigana wao nĩ ta mũthanga wa hũgũrũrũ cia iria rĩrĩa inene. ⁹ Nao magĩtuĩkanĩria wariĩ wa

thĩ, makĩrigiicĩria kambĩ ya andũ a Ngai, o na itũũra rĩu inene endete. No mwaki nĩwoimire igũrũ, ũkĩmaniina. ¹⁰ Nake mũcukani, ũrĩa wamaheenirie, agĩikio iria rĩa mwaki wa ũbiriti, o kũrĩa nyamũ irĩa na mũnabii ũrĩa wa maheeni maikĩtio. Nao magaatũũra manyariiragwo mũthenya na ũtukũ tene na tene.

Arĩa Akuũ Gũtuĩrwo Ciira

¹¹ Ningĩ ngĩona gĩtĩ kĩnene mũno kĩa ũnene kĩa rangĩ mwerũ, na ngĩona ũrĩa wagĩikarĩire. Nayo thĩ na igũrũ ikĩũra, ikĩehera ũthiũ-inĩ wake, ikĩaga handũ ingĩkara. ¹² Na ningĩ ngĩona arĩa akuũ, anene na arĩa anini, marũgamĩte mbere ya gĩtĩ kũ kĩa ũnene, namo mabuku makĩhingũrwo. Narĩo ibuku rĩngĩ rĩkĩhingũrwo, na nĩrĩo ibuku rĩa muoyo. Nao andũ arĩa akuũ magĩtuĩrwo ciira kũringana na ciĩko iria meekĩte, o ta ũrĩa kwaandĩkĩtwo mabuku-inĩ macio. ¹³ Narĩo iria rĩrĩa inene rĩkĩruta arĩa akuũ maarĩ thĩnĩ warĩo, nakĩo gĩkuũ na Kwa-ngoma ikĩruta arĩa maarĩ thĩnĩ wacio, na o mũndũ agĩtuĩrwo kũringana na ciĩko iria eekĩte. ¹⁴ Thuutha ũcio gĩkuũ na Kwa-ngoma igĩikio iria-inĩ rĩa mwaki. Icuu rĩu rĩa mwaki nĩrĩo gĩkuũ gĩa keerĩ. ¹⁵ Na rĩrĩ, mũndũ o wothe akorwo rĩtwa rĩake rĩtionekire rĩandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa muoyo-rĩ, agĩikio iria-inĩ rĩu rĩa mwaki.

21

Jerusalemu ĩrĩa Njerũ

¹ Ngĩcooka ngĩona igũrũ rĩerũ na thĩ njerũ, tondũ igũrũ rĩrĩa rĩa mbere na thĩ ĩrĩa ya mbere

nīcieherete igathira, narīo iria rīrīa inene rītīarī ho. ² Ngīona Itūūra rīrīa Itheru, Jerusalemu irīa njerū, rīgīikūrūka riumīte igūrū kwa Ngai, rīhaarīrio ta mūhiki agemeirio mūthuuriwe. ³ Ningī ngīgua mūgambo mūnene uumīte gītī-inī-kīa-ūnene, ūkiuga atīrī, “Rīu gīikaro kīa Ngai kīrī hamwe na andū, nake nīegūtūūrania nao. Megūtūika andū ake, nake Ngai we Mwene arīkoragwo hamwe nao, na atuīke Ngai wao. ⁴ Nake nīakamagiria maithori mothe mathire maitho-inī mao. Gūtīrī hīndī īngī gūgaakorwo na gīkuū, o na kana gūcakaya, kana kīrīro, kana ruo, nīgūkorwo maūndū marīa ma mbere nīmeherete magathira.”

⁵ Nake ūrīa waikarīire gītī-kīa-ūnene akiuga atīrī, “Nī kwerūhia ndīrerūhia maūndū mothe!” Agīcooka akiuga atīrī, “Andīka ūndū ūyū, nīgūkorwo ciugo ici nī cia kwīhokwo, na nī cia ma.”

⁶ Agīcooka akīnjīra atīrī: “Maūndū nīmahingu. Nī nī nī Alifa o na Omega, Kīambīrīria o na Kīrīkīro. Ūrīa mūnyootu nīngamūhe maaī anyue kuuma gīthima kīa maaī ma muoyo, anyue o ūguo tūhū atekūgūra. ⁷ Mūndū ūrīa ūgūtoorania nīwe ūkaagaya maūndū macio mothe, na nī nīngatuīka Ngai wake, nake atuīke mūrū wakwa. ⁸ No andū arīa iguoya, na arīa matetīkītie, na arīa imaramari, na arīa oragani, na ahūūri maraya, na arogi, na ahooi mīhianano, na aheenania-rī, othe ūtūūro wao no iria-inī rīa mwaki wa ūbiriti. Gīkī nīkīo gīkuū gīa keerī.”

⁹ Ūmwe wa araike acio mūgwanja arīa maarī

na mbakūri mūgwanja iria ciaiyūrīte mīthiro ĩrīa mūgwanja ya kūrīgīrīria agīūka, akīnjīira atīrī, “Ūka, nīngūkuonia mūhiki, na nīwe mūtumia wa Gatūrūme.” ¹⁰ Nake akīngua ndī thīinī wa Roho, akīndwara kīrīma-inī kīarī kīnene kīraaya na igūrū, akīnyonia Jerusalemu, Itūūra rīu inene Itheru rīgīkūrūka riumīte igūrū kwa Ngai. ¹¹ Itūūra rīu rīarī na riiri wa Ngai, naguo ūkengi warīo wahaanaga ta wa kahiga ka goro mūno, o ta kahiga karīa getagwo njathibi, gakengu o ta gīcicio. ¹² Narīo rīarī na rūthingo rūnene, rūraihi na igūrū, rwarī na ihingo ikūmi na igīrī, na araika ikūmi na eerī ihingo-inī icio. Nacio ihingo icio nīciandīkītwo marīitwa ma mīhīrīga ĩrīa ikūmi na ĩrī ya ciana cia Isiraeli. ¹³ Mwena wa irathīro warī na ihingo ithatū, na mwena wa gathigathini ihingo ithatū, na mwena wa gūthini ihingo ithatū, na mwena wa ithūiro ihingo ithatū. ¹⁴ Naruo rūthingo rwa itūūra rīu inene rwarī na mīthingi ikūmi na ĩrī, na igūrū rīayo ĩkaandīkwo marīitwa ma atūmwo arīa ikūmi na eerī a Gatūrūme.

¹⁵ Nake mūraika ūcio wanjarīirie aarī na rūthanju rwa thahabu rwa gūthima itūūra rīu inene, o na ihingo ciarīo, na thingo ciarīo. ¹⁶ Narīo itūūra rīu inene rīakītwo rīiganaine mīena yothe, ūraihi warīo ūkaiganana na wariī warīo.* Nīathimire itūūra rīu inene na rūthanju rūu, na akīona atī rīarī na ūraihi wa kilo-mita ta 2,200, ūkaiganana na wariī warīo, na

---

* **21:16** Ūraihi, wariī, na ūraihi wa na igūrū nīwaiganaine, o ta ūrīa wa Handū-harīa-Hatheru waiganaine.

kwambata na igūrū kwarĩo. ¹⁷ Ningĩ agĩthima rūthingo rwarĩo, na ūtungu waruo ūgĩkorwo warĩ mĩkono igana rĩmwe na mĩrongo ĩna na ĩna, rūthimĩtwo na gĩthimi kĩa mũndũ, na no kĩo mūraika aahũthagĩra. ¹⁸ Rũthingo rũu rwakĩtwo na njathibi, narĩo itũūra rĩu inene rĩakĩtwo na thahabu ĩrĩa therie, ĩgathera o ta gĩcicio. ¹⁹ Nayo mĩthingi ĩyo ya thingo cia itũūra rĩu inene yagemetio na mĩthemba yothe ya mahiga ma goro. Mũthingi wa mbere warĩ wa njathibi, na wa keerĩ warĩ wa yakuti ĩrĩa ya bururu, na wa gatatũ warĩ wa yacimu, na wa kana warĩ wa thumarati, ²⁰ na wa gatano warĩ wa onigithi, na wa gatandatũ warĩ wa wakiki ũrĩa mūtune, na wa mũgwanja warĩ wa yakuti ĩrĩa ĩhaana thahabu, na wa kanana warĩ wa thabaricandi, na wa kenda warĩ wa yakuti ĩrĩa ĩhaana ngoikoni, na wa ikũmi warĩ wa wakiki ũrĩa ũhaana nyeki nduru, na wa ikũmi na ĩmwe warĩ wa wakiki ũrĩa wa bururu, na wa ikũmi na igĩrĩ warĩ wa amethuthito. ²¹ Nacio ihingo iria ikũmi na igĩrĩ nĩ ruru ikũmi na igĩrĩ, o kĩhingo gĩathondeketwo na ruru ĩmwe. Nayo njĩra ĩrĩa nene ya itũūra rĩu inene yarĩ ya thahabu therie, yonithanagia mwena ũrĩa ũngĩ ta gĩcicio.

²² Na gūtirĩ hekarũ ndonire kũu itũūra-inĩ rĩu inene, tondũ Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe na Gatūrũme nĩo hekarũ yakuo. ²³ Itũūra rĩu inene rĩtibataire nĩ kwarĩrwo nĩ riũa kana mweri, nĩgũkorwo riiri wa Ngai nĩũrĩheaga ũtheri, nake Gatūrũme nĩwe tawa warĩo. ²⁴ Nacio ndũrĩrĩ igaathiiaga na ũtheri warĩo, nao athamaki a thĩ marehe riiri wao thĩinĩ

warīo. ²⁵ Gūtīrī mūthenya o na ūmwe ihingo ciarīo ikaahingwo, nīgūkorwo kūu gūtīgakorwo na ūtukū. ²⁶ Na nīkuo makaarehe riiri na gītīo cia ndūrīrī. ²⁷ Gūtīrī kīndū gītārī gītheru gīgaatoonya itūūra rīu o narī, o na kana mūdū o wothe ūrīa wīkaga maūdū ma njono kana ma maheeni. O tīga arīa marītwa mao mandīkītwo ibuku-inī rīrīa rīa Gatūrūme rīa muoyo.

22

Rūū rwa Muoyo

¹ Ningī mūraika ūcio akīnyonia rūū rwa maaī ma muoyo, makembu na makahenia o ta gīcicio, rūgītherera ruumīte gītī-inī kīa ūnene kīa Ngai na gīa Gatūrūme ² rūikūrūkīire gatagatī ka njīra īrīa nene ya itūūra inene. Mīena yeerī ya rūū rūu, o mwena warī na mūtī wa muoyo, naguo waciaraga matunda mīthemba ikūmi na īrī, ūgaciaraga maciaro maguo o mweri. Namo mathangū ma mūtī ūcio maarī ma kūhonia andū a ndūrīrī. ³ Gūtīgacooka kūgīa na kīrumi o na kīrīkū. Gītī-kīa-ūnene kīa Ngai na gīa Gatūrūme gīgaakorwo kūu thīnī wa itūūra inene, nacio ndungata ciake nīkamūtungatagīra. ⁴ Nacio nīkoonaga ūthiū wake, narīo rūtwa rīake rīkandīkwo ithiithi-inī ciao. ⁵ Gūtīgacooka kūgīa ūtukū. Nao matikabatarīo nī ūtheri wa tawa o na kana ūtheri wa rīūa, nīgūkorwo Mwathani Ngai nīwe ūgaatuīka ūtheri wao. Nao magaathamaka tene na tene.

⁶ Nake mūraika ūcio akīnjīra atīrī, “Ciugo icio nī cia kwīhokwo, na nī cia ma. Nake Mwathani, o we Ngai wa maroho ma anabii,

nīatūmire mūraika wake nīguo onie ndungata ciake maūndū marīa arī o nginya mekīke ica ikuhī.”

Jesū Nīarooka

⁷ “Na rīrī, nīngūūka o narua! Kūrathimwo nī mūndū ūrīa ūrūmītie ciugo cia ūrathi ūrīa ūrī ibuku-inī rīrī.”

⁸ Niī, Johana-rī, nī niī ndaiguire na ngīona maūndū macio. Na rīrīa ndaarīkirie kūmaigua o na kūmona-rī, ngīgwa thī magūrū-inī ma mūraika ūcio wanyonagia maūndū macio ndīmūhooe. ⁹ No akīnjīira atīrī, “Tiga gwīka ūguo! O na niī ndī ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariū na aarī a thoguo arīa anabii, na arīa othe marūmītie ciugo cia ibuku rīrī. Hooya Ngai arī we!”

¹⁰ Agīcooka akīnjīira atīrī, “Ndūkahingīrīrie ciugo cia ūrathi wa ibuku rīrī, nīgūkorwo ihinda nīrīkuhīrīrie. ¹¹ Mūndū ūrīa wīkaga ūūru nīathiī na mbere gwīka ūūru, nake ūrīa kīmaramari athiī na mbere na kūmaramara; na ūrīa wīkaga ūrīa kwagīrīire athiī na mbere gwīka ūrīa kwagīrīire; ningī ūrīa mūtheru agīthiī na mbere gūtuīka mūtheru.”

¹² “Na rīrī, ngūūka o narua! Nakīo kīheo gīakwa ndī nakīo, na ngaathe o mūndū kūringana na ūrīa aneeka. ¹³ Niī nī niī Alifa na Omega, wa Mbere na wa Kūrigīrīria, ningī Kīambīrīria o na Kīrīkīro.

¹⁴ “Kūrathimwo-rī, nī arīa mathambītie nguo ciao, nīguo magīe na rūtha rwa gūkinya

mūtī-inĩ wa muoyo na matoonyere ihingo-inĩ makinye thĩinĩ wa itũūra rĩu. ¹⁵ Nakuo kũu nja gũgaikarwo nĩ magui, na arogi, na ahũuri ũmaraya, na oragani, na ahooi mĩhianano, na mũndũ ũrĩa wothe wendete maũndũ ma maheeni na akamekaga.

¹⁶ “Niĩ, Jesũ, nĩndũmĩte mũraika wakwa agũkinyĩrie ũira ũyũ nĩ ũndũ wa makanitha. Niĩ nĩ niĩ Thuuna na Rũciaro rwa Daudi, na nĩ niĩ Njata ĩrĩa ngengu ya Rũciinĩ tene.”

¹⁷ Nake Roho o na mũhiki mekuuga atĩrĩ, “Ūka!” Nake ũrĩa ũkũigua nĩoige atĩrĩ, “Ūka!” Mũndũ o wothe mũnyootu, nĩoke; na ũrĩa wothe ũkwenda, nĩamũkĩre kĩheo kĩrĩa kĩa maaĩ ma muoyo, atekũgũra.

¹⁸ Ngũkaania mũndũ o wothe ũrĩa ũkũigua ciugo cia ũrathi wa ibuku rĩrĩ atĩrĩ: Mũndũ o wothe angĩciongerera ũndũ, Ngai nĩakamuongerera mĩthiro ĩrĩa ĩtaarĩrio thĩinĩ wa ibuku rĩrĩ. ¹⁹ Na mũndũ o na ũrĩkũ angĩkeeheria ciugo thĩinĩ wa ibuku rĩrĩ rĩa ũrathi, Ngai nĩakamwehereria igai rĩake kuuma mūtī-inĩ wa muoyo, o na kuuma itũūra-inĩ rĩu itheru, iria itaarĩrio thĩinĩ wa ibuku rĩrĩ.

²⁰ Ūrĩa ũroimbũra maũndũ macio ekuuga atĩrĩ, “Ĩ nĩguo, ngũũka o narua.”

Ameni. Ūka, Mwathani Jesũ!

²¹ Wega wa Mwathani Jesũ ũrogĩa na andũ a Ngai. Amen.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63